

В НОМЕРЕ:

2

Праздник мужества
и отваги

9

Отан үшін от кешкен

13

Таланты рядом

ГАЗЕТА
ПАВЛОДАРСКОЙ
ОБЛАСТНОЙ
ДЕТСКО-ЮНОШЕСКОЙ
ОРГАНИЗАЦИИ

№№9-10

(366-367)

от 31 мая

2022 года

ТВОЙ
МИР
сЕНІЦ ӘЛЕМІН

2022 жылдың 12 мамыр күні М.М.Катаев атындағы Облыстық Оқушылар сарайында Балалар жылын тойлау аясында «Балалық шақтың аспаны» атты балалар фестивалі өтті.

Бұл шараның мақсаты – балалардың шығармашылық, зияткерлік қабілеттерін дамыту және қолдау, оларды белсенді демалысқа баулу, оларға мерекелік көңіл-күй сыйлау. Аталмыш іс-шара Павлодар облысында Балалар жылын тойлаудың бастамасы болды.

№№9-10
(366-367)

от 31 мая
2022 года

Народные игры являются неотъемлемой частью национально-духовного наследия. Они служат одним из средств приобщения детей к народным традициям, что, в свою очередь, представляет важнейший аспект воспитания духовности. Появившись как способ выражения радостного, веселого настроения, оптимизма, соревновательного духа, народные игры являются обязательным компонентом во всестороннем развитии подрастающего поколения. Мно-

гие виды народных игр – это не только красивые состязания, но и особый пласт национальной культуры.

В Пресновской школе был проведен фестиваль Национальных игр, посвященный Году Детей в Казахстане. Основная миссия фестиваля – приобщение к национальным культурным ценностям, воспитание казахстанского патриотизма и уважения к историческому прошлому своего государства.

На торжественном открытии с теплыми словами приветствия выступила директор школы Ташенова Г.И., после чего участники были ознакомлены с ходом мероприятия. Все участники фестиваля были одеты в красивые национальные костюмы.

Асык ату - это не просто игра, а спорт, который развивает меткость и лидерские качества, положительно влияет и на логическое мышление. Хорошую игру

показали учащиеся 8 класса. Им было не отказать в упорстве и целеустремленности. На площадке Арқан тарту разгорелась борьба между командами 9-11 классов. Благородный дух соперничества присутствовал на протяжении всего состязания, стремление победить проявлял каждый участник. В состязаниях в «Гир кетеру» юноши 11 класса показали свои возможности.

Ребята познакомились с новыми для них играми, такими как «Бұқа тартыс», «Ленгі тату», «Оқтау тартыс» - эта игра выявляет самого сильного. Для этой игры двое должны выйти на середину, взять скалку за оба ее конца и тянуть каждый на себя. Тот, кто сможет перетянуть соперника на свою сторону, и будет победителем.

В играх фестиваля ребята проявили не только силу, ловкость и выносливость. В процессе со-

ревнований было видно, сколько эмоций было у детей и как они радуются одержанной победе. Праздник прошел на одном дыхании. Наши люди издавна знали о пользе национальных спортивных игр для здоровья. В основе казахской пословицы «Здоровье – первое богатство...» лежит принцип физической культуры, и в настоящее время есть тенденция развития национального спорта.

Таким образом, традиционные народные игры приобщают наших детей к традициям казахского народа и воспитывают здоровое и гармонично развитое молодое поколение. Изучение, пропаганда и внедрение народных игр как части национально-культурного наследия является сегодня одной из актуальных воспитательных задач.

**Кусаинов А.И., учитель ФК
Пресновской школы**

Мы помним, мы гордимся!

Очень много мероприятий в рамках месячника по патриотическому воспитанию прошло в Пресновской школе с 9 апреля по 9 мая. Классные часы, викторины, конкурсы чтецов, смотры строя и песни, конкурс песен военных лет, конкурсы рисунков. Дети принимали активное участие во всех мероприятиях.

9 мая состоялась торжественная церемония возложения венков к памятнику погибших воинов. Жители села, учителя и учащиеся школы почтили память павших минутой молчания, отдали дань уважения погибшим на фронте землякам. Учащиеся 1-8 классов исполнили праздничный флеш-моб, посвященный Дню Победы. Старшеклассники изготовили и

возложили венок, а также несли караульную службу у памятника.

На празднике присутствовали Аукенов К.А., сын ветерана Великой Отечественной войны Аукенова Аксана, труженица тыла Полхович М.П. и ветеран педагогического труда Осипов А.Д. Неожиданностью стало прибытие гвардии казаков из села Песчаное, чтобы отдать должное героям войны села Пресное (бывший «Авангард») и почтить их память.

Для жителей села это не только праздничный день, но еще и день памяти, глубокого уважения и благодарности всем, кто приближал Великую Победу.

**Лучкин Л.Л.,
преподаватель-организатор
НВТП Пресновской школы**

Читают дети о Победе

6 мая 2022 года библиотека СОШ №43 пригласила школьников города Павлодара принять участие в пятом Межшкольном конкурсе стихов о Великой Отечественной войне, написанных поэтами - земляками.

Целью конкурса является пропаганда исторических знаний, патриотическое воспитание подрастающего поколения, чествование Героев Великой Отечественной войны. В этом году конкурс был посвящен юбилею, имя которого знакомо каждому казахстанцу - Габиту Мусрепову, и его книге о подвиге, дружбе, спаянности советских людей на фронте и в тылу

- «Солдат из Казахстана».

Учащиеся начальных классов читали наизусть стихотворения автора - земляка на казахском и русском языках.

Организатором конкурса является заведующая библиотекой СОШ №43 Шувалова Т.Ю. В жюри были приглашены члены Павлодарского литературного объединения - Бевз Л.Н., Мухамеджанов Р., Корешкова Т.С., ветеран войны в Афганистане - Бисмилдинев А.К.

Все участники награждены дипломами.

**Пресс-центр СОШ №43
г.Павлодар**

Праздник мужества и отваги

День защитника Отечества и день Победы в Великой Отечественной войне – это, пожалуй, самые светлые, радостные, ожидаемые праздники. Весьма символично, что эти два праздника идут друг за другом. Молодые воины, следуя традициям старших

поколений, с честью и достоинством стоят на охране рубежей нашей Родины. Это говорит о преемственности поколений. Военнослужащие продолжают славу дедов и отцов. Ежегодно мы чествуем тех, кто героически защищает наши родные рубежи, кто

хранит верность воинскому долгу. Благодаря нашим ветеранам, военнослужащим мы чувствуем уверенность, спокойствие и величие нашей страны.

Коллективом СОШ №2 им. А. Текенова проводятся разнообразные мероприятия по формированию казахстанского патриотизма, привитию любви и уважения к родной истории, к старшему поколению. В преддверии праздников были проведены уроки мужества, классные часы, акции и военно-патриотические соревнования. В традиционном смотре военной песни и строя приняли участие учащиеся 5-11 классов. Уроки Мужества «Мы помним – мы гордимся» также были проведены в преддверии праздников со всеми учащимися. Акция «Казахстанская ленточка», приуроченная к 77-летию годовщины Победы в Великой Отечественной войне, была организована активистами школы. 6 мая состоялась акция по

высадке саженцев сосны и посадке дубов, приуроченная к 30-летию вооруженных сил Республики Казахстан. Акция «И в памяти, и в книге - навсегда» была организована в читальном зале школьной библиотеки. Ребятам были предложены книги Бауыржана Момышулы, В.П. Яковлева, Б.Полевого, В.Катаева, В.Богомолова. На общешкольном праздничном концерте «День Победы» учащиеся читали стихотворения, исполняли песни, хореографические композиции. 9 мая выпускники школы и педагоги возложили цветы к бюсту Героя Советского Союза Елгина А.Н. и памятнику Победы. Завершением праздничных мероприятий стало поздравление коллективом школы труженицы тыла Валентины Васильевны Потаниной.

**Жантиминова М.Ж.
И.о.директора СОШ №2
им.А.Текенова
района Терекөл**

№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

Помним и гордимся

Мой прадедушка Вася не успел повоевать на фронте против фашистов. Когда его призвали в армию в 1944 году, ему было всего 17 лет. Он был направлен в авиационную школу, где учился на стрелка-радиста. А через полгода война закончилась. Прадедушка служил в армии 8 лет, побывал во всех районах СССР, перегонял самолеты, возил вооружение и грузы, военных пассажиров в социалистические страны Европы.

Всё это я прочитала в его воспоминаниях, которые он написал для своих потомков. Особенно меня поразил его рассказ о том, как совсем мальчишкой он в военные годы работал в колхозе. Ему было столько же лет, сколько мне сейчас, а он работал наравне со взрослыми, стараясь помочь Родине. Вот как рассказывает прадедушка о том времени.

«Все надеялись, что война скоро закончится. По утрам в центре села собирались люди, провожали призывников в армию. Играла гармонь, пели песни, женщины плакали. Многие еще помнили Гражданскую войну, затем озеро Хасан, потом Халхин-Гол и финскую кампанию. Уходили мужчины

и молодые парни. Их надо было заменить, и старшим школьникам объявили, чтобы мы выходили на работу в колхоз.

Я отвезил зерно от комбайна на двор полевого стана, затем оттуда в мешках увозил в с. Маканчи для сдачи государству. Занятия в школе отложили до 1 октября. Мы после жатвы стали пахать землю под урожай будущего года. Пахали однолемешными плугами, которые тянули 2 быка, а мы держали плуг за рукоятки, чтобы он не падал. Закончив пахоту, 1 октября пошли в школу. Стало больше уроков военного дела, а после уроков были организованы кружки для изучения тракторов и комбайнов. Преподавали нам инженер из МТС, бригадир, комбайнеры.

Когда я закончил 8 класс, меня назначили помощником комбайнера в колхозе «Путь к социализму». Работал я с комбайнером Михайличенко. Отремонтировав комбайн, собрались ехать на поле. Но трактор нам не дали, а ведь самоходных комбайнов тогда не было. Мы стали думать, как буксировать комбайн, решили запрячь быков. Пришлось взять 5

пар быков, только тогда комбайн тронулся с места. В октябре комбайнера призвали в армию, но я уже освоился и стал работать самостоятельно. Очень помогал бригадир тракторной бригады Свирид Безродный. Когда закончили косовицу, начали молотить пшеницу, убранную лобогрейкой и сенокосилкой. Уже выпал снег, а мы продолжали молотить. Оказывается, директор школы требовал, чтобы меня вернули в школу, ведь занятия полным ходом шли уже два месяца. Я об этом не знал. Отпустили домой меня только 17 ноября, когда закончилась молотьба. На следующий день я уже сидел за партой.

Летом 1943 года меня направили в межрайонный военный лагерь в с. Ириновка. Там в течение месяца мы рыли окопы, ходили в походы, изучали рукопашный бой. Только вернулся домой, сразу отправили в областной военный лагерь в г. Семипалатинске, где также пробыл месяц. Осенью пошел в 10 класс. В старших классах школы осталось мало учеников. Учителей тоже не хватало. Меня много раз снимали с уроков и отправляли в младшие классы

проводить вместо отсутствующих преподавателей уроки чтения, письма и арифметики. Физико-математические предметы преподавал прибывший после госпиталя военный инженер. Здоровье у него не восстановилось, он постоянно болел, и директор школы Петраш Е. решила сократить нам срок учебы. Она добилась положительного решения в районе: 14 марта 1944 года мы сдали последний выпускной экзамен. 30 марта у нас был выпускной вечер. Бланков аттестатов не было, нам выдали копии, отпечатанные на пишущей машинке».

Я плохо помню своего прадедушку, мне было всего 3 года, когда его не стало. Но бабушка часто рассказывает о своих родителях. И мы вместе с ней смотрим старые фотографии и читаем воспоминания прадедушки Васи. Мы не должны забывать о своих предках, об их жизни. И о том, как они защищали Родину.

Нечитайлова Яна,
7 «А» класс,
пресс-центр СОШ №14
г. Павлодара

По страницам Великой Отечественной войны

Как часто нам, учителям истории, приходится рассказывать на уроках о патриотизме отдельных исторических деятелей и героических событиях в истории нашей страны. Ведь сама история нашей Родины складывается из множества страничек судеб тех, кто жил в прошлом, живёт сегодня и собирается жить в будущем. Историю нашей страны можно представить в виде многотомной летописной книги, где золотыми буквами вписаны незабываемые подвиги целых поколений...

Но как же мне, учителю истории, на уроках рассказать о той священной войне, которую мы называем Великой Отечественной войной 1941 – 1945 годов, продолжавшейся 1418 дней и ночей. Как донести до нынешних школьников щемящее чувство скорби о 27 миллионах погибших только на фронте по официальной статистике военного ведомства. А ведь были ещё миллионы тех, кто погиб на оккупированной территории, во время бомбёжек, во время 900 дней блокады Ленинграда, кто был замучен в лагерях или скончался от ранений уже после Победы.

21 апреля в Пресновской СОШ состоялась интеллектуальная игра «По страницам Великой Отечественной войны», где приняли участие ученики 5-7 классов. Ребята с особым интересом отвечали на вопросы, делились информацией, находили что-то новое для себя. Именно через это мероприятие я решила передать

ребятам историю нашей страны, нашего народа. Ведь очень трудно объяснить детям, что такое война...

Война стала для всех народов СССР временем тяжелейших испытаний. В противостоянии с жестоким и сильным врагом советские люди проявили свои лучшие качества: любовь к Отчизне, взаимопомощь, терпение, мужество на фронте и в тылу. Война показала, что советский солдат научился воевать на поле брани и в решающий момент морально превзошел врага. И все во имя одной цели - победы над врагом, ставшей частью нашего национального самосознания.

Я надеюсь, что все эти мероприятия помогут ученикам больше узнать о Великой Отечественной войне и лучше понять историю своей страны.

Сатыбалдинова Гульнара Ахановна,
учитель истории
Пресновской СОШ

Спасибо деду за победу!

Бутенко Николай Афанасьевич (19.02.1926 - 20.11.1978г). Родился в селе Березовка Павлодарского района. Учился в Черноярской школе, в 17 лет в 1943 году ушел на фронт. Воевал в районе Прибалтики, служил в разведке.

В одном из боёв получил ранение, после лечения продолжил боевой путь. В декабре 1944 года

во время боевой разведки под Кенигсбергом получил тяжелое ранение, в феврале 1945 года был комиссован. Инвалид войны.

Вернувшись с фронта домой (в настоящее время село Мичурино), работал бакенщиком, затем переехал в село Госплемстанция, где работал рабочим по уходу за племенными животными.

За боевые заслуги и ударный труд имеет награды.

Сейчас на территории сельского округа живут его дети - Мусинская Людмила Николаевна, Бутенко Александр Николаевич.

Уткина Александра,
1 «Б» класс,
Мичуринская СОШ

Мой дед - гордость страны

Кадыров Балташ родился 2 февраля 1914 года, уроженец Железинского района Павлодарской области, призван в 1943 году, воевал в качестве минометчика в составе 2-го, 3-го воздушно-десантных полков, 328-го гвардейского стрелкового полка.

Награжден Орденом Отечественной войны 2 степени; медалями «За боевые заслуги», «За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945г.г.», «Сорок лет победы в Великой Отечественной войне 1941-1945г.г.», «Пятьдесят лет по-

беды в Великой Отечественной войне 1941-1945г.г., «За освоение ценных земель».

Акпарова Камиля,
1 «Б» класс
Мичуринская СОШ

Я помню, я горжусь вами

Тимошенко Иван Федотович, 15 сентября 1923 г.р. был призван в сентябре 1942 г. в 304 стрелковую дивизию в должности стрелка. Принимал участие в боях с октября по декабрь 1942 г. В декабре 1942 г. Получил тяжелое ранение в левую руку, был на лечении в эвакогоспитале номер 292 с декабря 1942 г. по апрель

1943 г. После госпиталя комиссован из армии в 1943 году. Имеет награды: Медаль «За победу над Германией» 1947 г.; 2 ордена Отечественной войны 2-ой степени; Медаль «За доблестный труд в Великой Отечественной войне»; Юбилейные медали к 20 - летию Победы в Великой Отечественной войне; к 30 - летию Победы в Великой Отечественной войне. Умер 02.10.1989г.

Бабушка Тимошенко Мария Павловна, 07.08.1922 г.р. Ветеран Великой Отечественной войны, Труженик тыла, Ветеран труда. Умерла 16.08.2020г.

Конради Сергей, 1 «Б» класс,
Мичуринская СОШ

«Мектеп күткен- ұстаз»

«Мұғалім әрдайым ізденісте болса ғана шәкірт жанына нұр құя алады» - деп Ахмет Байтұрсынұв айтқандай, қазіргі мемлекетіміздің білім саласы ұстаздар қауымына үлкен күш артатыны бәрімізге мәлім. Ұстаздардың өз ісін өнер деңгейіне жеткізуге, кәсіби сауаттылығын шыңдауға ұйты болатын әдістемелік жұмыстың қажеттілігі бүгінгі таңда ерекше орын алып отыр. Жас мамандарға жаңалықты дұрыс түсініп, өз әрекетін күн талабына сай жоспарлауға бағыт-бағдар беру, көмек көрсету негізгі міндет десекте болады. Жас мамандарға қолдау көрсету мақсатында маусым айының 11 күні Павлодар ауданының Кеңес негізгі жалпы білім беру мектебінде «Мектеп күткен ұстаз» тақырыбында

облыстық жас мамандар форумы өтті. Форумға Павлодар облысының инновациялық орталығының әдіскерлері Жолдыбаева Нағима Назымбековна, Надира Туяқовна және Павлодар ауданы білім беру бөлімінің әдіскерлері Кауменова Макфура Аубакировна, Карамбаева Асемгуль Нурлановна қатысты. Сонымен қатар Павлодар және Аққулы ауданының жас мамандары қатысты. Семинар барысында мектеп директоры Молдахметова Айнур Шалабайқызы мектеп ұжымы туралы қысқаша ақпаратпен таныстырып, жас мамандармен жұмыс, оқу жылындағы жетістіктерге тоқталып өтті.

Семинардың мақсаты - жас мамандарға заманауи білім берудің әдіс - тәсілдері туралы

мәліметтер алуға жағдай жасай отырып, қазіргі өмір талабына сай, нәтижеге бағдарланған, білім берудегі жаңашыл қызметте жаңа технологиямен жан - жақты іздену арқылы еңбек етуге үйрету. Іс-тәжірибемен алмасу, әдістемелік көмек көрсету. Семинар барысында мектептің жас ұстаздары Ақерке Советханқызы, Мархабат Болатқызы, Нурзат Бауыржанқызы, Бекмирза Шодиярович ашық сабақтар өткізіп өз тәжірибелерімен бөлісті.

Форум соңында «Мектеп күткен ұстаз» тақырыбында дөңгелек үстел өткізілді. Дөңгелек үстел барысында жас мамандар өздерін толғандырған санқилы сұрақтарына жауап алып өз ойларымен бөлісті. Менің жетістіктерім және менің мектепке келген

алғашқы күнім т.б сұрақтарға қызықты жауап беріп өз оқиғаларымен бөлісті. Аудандық білім беру бөлімінің әдіскері Асемгуль Карамбаева Нурлановна тренинг өткізіп, жағдаяттарға сұрақ қойып жас мамандармен ой бөлісті. Семинар соңында қортынды жасалып, алдағы уақытта да осындай іс-шаралар ұйымдастырылатыны айтылды. Бүгінгі жас маман - ертеңгі ұстаздардың орын басатын, олардан үлгі алатын, шәкірттердің сүйікті ұстазына айналатын тұлға. Алдағы уақытта да жас мамандарымыздан жаңашылдық пен жақсы идеялар күтеміз.

**НУРЗАТ БАУЫРЖАНҚЫЗЫ
КЕҢЕС НЖББМ**

Жаңа ақпараттық технология

Қазіргі уақыттағы білім беру қызметкерлерінің алдында тұрған басты мақсат - еліміздегі білім беруде халықаралық деңгейге көтеру және білім сапасын көтеру, жеке тұлғаны қалыптастыру, қоғам қажеттілігін өтеу, оны әлемдік білім кеңістігіне кіріктіру болмақ. Жаңа ақпараттық технологиялар дегеніміз - білім беру ісінде ақпараттарды даярлап, оны білім алушыға беру процесі. Бұл процесі іске асырудың негізгі құралы компьютер болып табылады, сол себепті қазіргі мектепке шығармашылық ізденіс қабілеті дамыған, жаңа педагогикалық технологияларды жете меңгерген, мамандық шеберлігі қалыптасқан, жаңа ақпараттық технологиялардың тілін білетін мұғалім қажет. Әрбір мұғалімнің негізгі мақсаты - сабақ сапасын көтеру, түрін жетілдіру, оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттыру, олардың ізденуін, танымын

қалыптастыру.

Әрбір сабақ мұғалімнің шығармашылық жұмысы. Сондықтан да әр сабақты оқушылардың есінде қалатындай етіп түрлендіріп отырған жөн. Қазіргі ғылым мен техниканың дамыған заманында оқушылардың білім деңгейін тереңдету, ғылыми тұрғыда дамыту, өз бетімен жұмыс істеуге дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту, сөйлеу шеберліктерін арттыру, өз беттерімен ізденушіліктерін, ақпараттық құралдарды іздестіру және оны пайдалана білу мақсатында жаңа технология әдістерін тиімді пайдалану ұстаз шеберлігінің белгісі.

Қазіргі уақытта мен өз тәжірибемде оқушыларға физика сабағында жаңа ақпараттық технологиялардың көп мүмкіндіктерін пайдаланып келемін. Олар, www.edmodo.com, <https://learningapps.org/>, <https://www.studystack.com>,

<http://www.bilimland.kz/>, <https://www.twig-bilim.kz/>, <https://getkahoot.com/>, <http://flippity.net/>, <https://videouroki.net/>, <https://padlet.com/>.

Өйткені, осы бағдарламалардың тиімділігі зор. Оқыту бағдарламаларының оқу құралы - бұл оқу курсының ең маңызды бөлімдерін, сонымен бірге тест тапсырмалары, қорытынды сабақ жүргізуге болады. Мысалы, <http://www.bilimland.kz/> сайтында тараудағы оқу материалдары бойынша берілген анимациялық тәжірибелер оқушыларға физикалық құбылыстарды көрсете отырып, түсіндіруге ыңғайлы. Ал <https://learningapps.org/> сайтында берілген интерактивті әдістер - оқушылардың өзара әрекет етуіне жағдай жасайтын әдістер жиынтығы. Интерактивті оқыту әдістері - оқушылардың өз өмір тәжірибесіне, біліміне сүйенулеріне негізделген.

Сондықтан да сабақ беру барысында мен үнемі интерактивті тақтаны, электрондық оқулықтарды пайдаланамын, бұл оқушылардың бойында ынтымақтастық педагогикасының жүзеге асуына, бірлесіп әрекет етуге, сабақта жайлы да жағымды психологиялық жағдай орнауына мүмкіндік береді.

Физиканы оқытудағы жаңа ақпараттық технологияларды қолдануда мынадай тиімді жақтары бар:

- Уақытты тиімді пайдалану;
- Әлемдік ақпараттық кеңістігіне шығу;
- Оқушының пәнге қызығушылығының артуы;
- Өз бетімен жұмыс істеуі;
- Зерттеу дағдылары дамиды.

**Қаратерек жалпы орта білім беру мектебі,
Камзина Аида Айдаргазиновна
физика пән мұғалімі**

Ғажайып ғарыш әлемі

**«Ғарыш – игерілмеген қырлары көп, адамзаттың қызығушылығын арттырып отырған тың ғылым»
Г.Сәбитқызы**

Ғарыш-кең байтақ, әлі де көп сырлары ашылмаған шексіз кеңістік. Жанып тұрған шамдар кез-келген адамды таң қалдырады. Жұлдызды аспанға қарап, әркім өз сұрақтарына жауап тапқысы келеді. Түнгі аспан - бұл үлкен құпия. Мен оған қарасам, асығыс, бір нәрсеге құштарлық сеземін.

Мен үшін ғарыш ол-сөзбен айтып жеткізуі мүмкін емес сиқыр. Оның шексіз сұлулығын, жұмбақтылығын ештеңенен салыстыруға болмайды. Ғарыштың түрлі түстеріне батып бара жатқан жұлдыздарға, планеталарға қарап менің барлық ойларым жоғалып кетеді, бұл уақытта мен өзімді ғажайып әлемде, ертегіде болғандымды сезінемін.

Ғарыш - бұл адамзаттың соңғы елу жылда жеткен ең үлкен жетістігі. Қазақ ел болғалы үш батырын аспан көгіне ұшырды. Олар - Тоқтар Әубәкіров, Талғат

Мұсабаев, Айдын Айымбетов. Адамзат ғарыш кеңістігін бағындырғаннан соң 30 жылдан кейін, яғни, 1991 жылы ғарышқа қазақ баласы көтерілді. Бұл - халық қаһарманы, Кеңес одағының батыры Тоқтар Әубәкіров еді. Бұдан кейін де қазақтың қайсар ұлдарына ғарышты бағындыру бұйырды. Ашық ғарышқа 8 рет шыққан келесі қазақ баласы - Талғат Мұсабаев. Ол - ғарышкер, техника ғылымдарының докторы, авиация генерал-лейтенанты. Қазақстан тәуелсіздігінің 25 жылдығының қарсаңында ғарышқа ұшуға тағы

бір қазақ баласының жолы түсті. Адамзат ғарышты бағындырған 1961 жылдан 11 жыл кейін дүниеге келген Айдын Айымбетов - Қазақстан ғарышкері, Халық қаһарманы. Осылайша, қазақ даласында бой көтерген дүниежүзіндегі ең көлемді ғарыш айлағы - Байқоңырдан бүгінге дейін қазақтың үш азаматы ғарыш кеңістігіне сәтті сапар жасап қайтты. Бұл - біздің елдің, халықтың, ұлттың жетістігі және мақтанышы.

**Куламбаева Даяна,
Павлодар қаласы
№ 7 ЖОББМ**

Ғасыр дерті – қоқыс

Қай ауылдың шынайы келбетін көргіңіз келсе, ең бірінші ауыл маңындағы күл-қоқысқа мән бергеніңіз жөн. Бүгінгі басты қатер, глобалдық мәселенің біріне айналған күл-қоқыс машақаты. Өнеркәсіп дамыған әр кезеңде, әрі адамзат кемел өмірге талпынған сайын экологиялық ахуал төмендей бермек. Қазіргі технология дамыған заманда, өз өмірімізді электр қуатын талап ететін әр түрлі гаджеттер мен күнделікті қажетті құралдарсыз елестете алмаймыз. Мысалы, қабырға сағаты, теледидар пульті мен қалта шамдары, ойыншықтар және т.б. Қайта зарядталатын батареяларды есепке алсақ та, ерте ме, кеш пе барлығы істен шығады. Істен шыққан батареямен не істейсіз? Осы сұраққа көпшілік қоқысқа тастаймыз деп жауап

береді. Ал батареяның сыртында қоқысқа тастауға болмайды деген арнайы белгі бар екенін барлығымыз көрсек те, аса мән бермейміз.

Қоқысқа лақтырылған бір саусақ батареясы, шамамен 20 шаршы метр жерді ауыр металдармен ластайды. Батареяларды тастағаннан кейін металл жабыны жойылып, ауыр металдар топыраққа және жерасты суларына түседі. Жерасты суларынан бұл металдар өзендер мен көлдерге немесе ауыз сумен жабдықтау үшін пайдаланылатын артезиан суларына түсе алады. Ең қауіпті металдар адам ағзасына түсуі мүмкін.

Ақан Ақерке 7-сынып оқушысы, Қаратерек жалпы орта білім беру мектебі, Май ауданы

Ақынға арнау

Сөзінде салмақ, рух, мән болатын,
Абайдан қуат алған заңғар ақын.
Жырымен жүректерден орын алған,
Алашқа әйгі болған Мағжан атың.
Өбектеп өлең атты жауһарынды,
Атырдың жыр жазумен әр таңынды.
Қолға алсам қуаттанам, шабыттанам
Алғашқы жыр жинағың - «Шолпаныңды».
Тербеткен жыр бесігін, ән бесігін,
Саялы Солтүстіктей тал бесігің.
Жыр сүйер елің барда, жерің барда,
Қазақта ұмтылмайды мөңгі есімің.
Нұрмахина Әлия

Жыр бейне

Өмір жолың өлеңмен жолдана-
тын,
Тарихта тағылым боп қалған атың.
Бар Алаштың айналған сәулесіне
Жұлдыздай жарқыраған Мағжан ақын.
Шын батырсың, сарқылмас ай-
бат шері,
Тұтқында ұстаса да байлап сені.
Елім, жерім, қазағым деп туладың
Ұлттың ұмытылмас қайраткері.
Еш моймай төксе дағы аспан мұз,
Болашақты жарық күнге бастармыз.
Айбаттанған, қайраттанған батыр-
рыстай
Біз сөнбейтін, Мағжан сенген жастармыз!
Нұрмахина Әлия

№№9-10
(366-367)

от 31 мая
2022 года

Бірлігі жарасқан елміз

Бірлік - қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымындағы маңызды этикалық ұғым. Бірлік адамдар арасындағы ынтымақтың, жарасымды татулықтың көрінісі, ел болудың белгісі. Ол белгілі бір топтың, ұжымның, халықтың, жалпы адам баласының мақсат, мұрат,

Тәртеу түгел болса, төбедегі келеді" деп түйген. Бірлікті ыдыратып, ірітуші күш — күншілдік, іштарлық, араздықтық деп тауып, жұртшылықты мұндай жағымсыз қасиеттерден бойын аулақ салуға шақырған. Бірлік елдіктің, ұлт болып ұйысып отырудың басты кепілі. Сол үшін өмірде бірліксіз күш болмас.

Шақат ЖОББ мектебінде 1 мамыр Қазақстан халықтарының бірлігі күні аясында барлық сыныптарда сынып сағаттары өткізіліп, «Менің үйім, менің тағдырым, менің Қазақстаным» тақырыбында мерекелік кеш ұйымдастырылды. Әр сынып өздеріне түскен ұлт өкілдерінің өнері мен салт-дәстүрін, тарихын таныстырды. Осындай шараның

ұлттардың бір шаңырақ астында бейбіт, достық қарым-қатынаста тұратындығы біздерді қуантады. Бұл еліміздің дамуына үлкен әсер ететіндігін болашақ жастарға мектеп қабырғасында түсіндіріліп, осы бірлікті сақтауға қатысты шаралардың бірі үлкен деңгейде өтетін 1 мамыр мерекесі жасай берсін!

Шақат мектепішілік
баспасөз орталығы

мүдделері тоғысынан туындайды. Қазақ халқы бірліктің күнделікті тіршіліктегі орны мен маңызын "Бірлік болмай тірлік болмас", "Бірлік түбі — береке", "Алтау ала болса, ауыздағы кетеді,

арқасында еліміздегі ұлттар туралы мәліметтер алып, бір-біріне деген сыйластық сезімдері арта түсетіні баршамызға белгілі. Елімізде тұрып жатқан барша

«Казакское көрпе – истоки народного рукоделия»

Казакское көрпе – традиционный вид народного прикладного творчества. Без этого предмета сложно представить себе хоть один дом в Казахстане. Көрпе готовят в приданное дочерям, шьют к рождению детей, передают по

наследству.

Со времен кочевников красивые и практичные көрпе заменяли предкам казахов стулья, кровати, одеяла и ковры.

Лоскутные изделия выполняют функции оберега: делают так, чтобы у их владельца плодился скот, умножалось имущество, было

много детей. Это своеобразный талисман на богатство и благополучие будет наполнять дом гармонией, а близких — здоровьем.

Последние несколько лет этот вид ремесла словно переживает возрождение.

Яркие и мягкие изделия пользуются огромным спросом и сегодня. Появляется все больше желающих научиться шить красивые национальные изделия и все больше желающих украсить ими свой дом.

В рамках областного проекта «Шаңырақ» в школе - гимназии №24 г.Экибастуза с учащимися 7 класса была проведена серия занятий «Нет границы мастерству». На занятиях была освещена последовательность создания

көрпе. Прежде, необходимо выбрать орнамент, которым будет украшено көрпе. Для этого нужно учесть, что мотивы казахского орнамента чрезмерно многообразны и отличаются не только по форме и по технике выполнения. Очень важна в орнаментах симметрия: обе стороны элемента орнамента должны быть одинаковы. Чтобы вырезать орнамент для определенного изделия, сначала делается образец из бумаги. На данном этапе учащиеся ощутили себя мастерами орнаментального искусства и создали свой собственный орнамент.

Ткани для изготовления көрпе необходимо выбирать качественные, чтобы при стирке они не красили друг друга – в основном выбирают бархат, велюр или плюш. Строчку выбирают мелкую, чтобы швы не расходились. Для декорирования широко используется техника аппликации.

Учащиеся с интересом познакомились с технологией изготовления көрпе и на практике смогли создать это произведение народного искусства.

Такие занятия способствуют привитию интереса к национальным традициям и культуре казахского народа, а также воспитывают у учащихся чувство патриотизма и уважения к национальному наследию.

И.А. Митрофанова
учитель художественного
труда
ШГ №24 г.Экибастуз

Соңғы

қоңырау

Оқу жылы өтіп кетті зымырап,
Кітаптың аударылғандай жапырақ

Байқамадым бір жасқа ескенімді

Есейіп, білім алдым өнімді.
Түсіндім несі жақсы, не жалған
Үйрендім тату достыққа болған.

Ұмытпаймын берген ақыл мен кеңес

Ардақтаймын ұстаздарымды дербес.

Шектелмейді менің алғысым сізге

Орасан еңбектеріңіз бізге
Бересіз қайтарымсыз, ақысыз
Әрқашан бағалаймыз бәріміз!

Кім боламыз?

Сызық, сызық, дөңгелек

Тербетілген көбелек,

Көлшектегі қайықта

Бізге бәрі қызықты.

Кім боламыз ескенде?

Ойланамыз кей кезде.

Біреуі дәрігер болмақ

Басында ақшыл қалпақ.

Ұл бала құтқарушы,

Біреуі болмақ жүргізуші,

Ғарышқа ұшатындар,

Зерттеймін мақсаты бар.

Жалпы бәріміз мықты,

Өнегелі, ақылды.

Бесіктегі әр саби

Бақ болуға лайықты.

Түкебаева Нурия,
Павлодар қаласы

Б.Момышұлы ат.ЖОББМ

Асыл әжем

Кез-келген жанның жақсы көріп, құрметтейтін ерекше жаны-әжесі болады. Менің де жақсы көретін әжем бар. Әжемнің аты-жөні - Зункафил Мақпал. Әжем- өз атына сай адам. Өте ажарлы, мінезге бай, ақжарқын, ақ көңіл, аяулы, жанашыр. Бауырым екеуіміз кішкентай кезімізден әжемнің бауырында тәрбиеленіп келеміз. Таңның атысынан кеш батқанға дейін ата-анамның жұмыстан қолы тимей жатқанын білдірмей сабағымызды қарап, ақыл – кеңесін айтып, әрқашан жақсы жолмен жүруімізді сілтеп отырады. «Сабағыңды жақсы оқы.

Оқыған адам ғана өз арман-мақсатына жете алады, жалқау болма, еңбекшіл бол. Өтірік айтпа, біреуге қиянат жасама, - деген әжемнің ақыл-кеңесі үнемі жадымда жүреді. Осындай абзал жаннан өмірдің қыр-сырын үйреніп, нақыл сөздерін жадыма құып жатқан інім Нұрлыбек екеуіміз болашақта елін сүйер, нағыз патриот болып өсеріміз сөзсіз.

Макетай Махаббат
5 сынып оқушысы
№33 жалпы орта білім беру мектебі
Ленинск кенті

М.Мақатаевтың

«Ақ кимешек көрінсе» өлеңіндегі әже бейнесі

Жуырда шынайы поэзия өкілі, ғажайып ақындардың бірі-Мұқағали Мақатаевтың «Ақ кимешек көрінсе» өлеңін оқып едім. Алғашқы жолдарды оқи бастағаннан-ақ, бірден өз әжемнің бейнесі көз алдымда тұрып алды. Бейне бір ақ кимешек киген әжемнің сөзін естігендей, сезінгендей болдым. Әлемдегі ең мейірімді, ақ ниетті абзал жандардың бірі – ақ әже ғой. Әжелерге арналған өлеңдер де баршылық, бірақ дәл осы өлең жолдары көңілімді ауғызып, жаңа ойларға жетеледі. Ақынның осы өлеңді жазғандағы мақсаты не? Әлде сағынды ма? Әже бейнесі оны қаншалықты табындырды? Меніңше, бұлар өте маңызды сұрақтар, себебі олар бізді еріксіз ізденіске итермелеп, ақын өлеңінің терең сырына бойлауға жетелейді. Аталмыш туындыда автор әжесіне ұқсаған, ақ кимешек киген әже арқылы өз әжесін асқан шеберлікпен суреттейді. Әлемдегі әжелер сияқты әлі күнге әжесін тірі екен деп бір жасарып қалғандай.

Автордың сөзі өлеңде ашық көрсетілгенімен, өлеңдегі

«...Ақ кимешек көрінсе, сені көрем,

Ақ кимешек жоғалса...

Нені көрем?», деген сөздері мені шын-шытырмақ ойға салды. Бірден әжесін өлі адамға телімеген ақынның астарлы ойы есіме орала кетті. Бұл менің әжесін сағынған ақынның арман аңсары екен деген ойымды бекіте түспек. Бұл жағынан мен ақынды жақтаймын.

Шынында, «Өңі-түсі өзіңнен бір

аумайды,

Немересін ертпесе жүре алмайды.

Таныс дауыс, таныс сөз, таныс мәсі,

Көзіме оттай басылып, алаулайды. »- дегендей мен өзім де аз да болса, әжеме еркелеп үлгерген немерелердің бірімін. Әжемнен айрылғалы немере ертіп жүрген әжелерді көрсем, қызыға да, қызғана да қарап тұрамын, әжемді елестетемін.

Әженің әлдиіне қаныққан ұрпағымыздың өрісі кеңейе берсін,-дегім келеді.

«...Ақ кимешек көрінсе сені көрем!» деген сөздер өлеңнің негізгі ойы болып табылады. Ол ой ақынның мінсіз үйлесіммен, әр жүрекпен тіл табысар сыршыл да шыншыл сезімін танытады. Қорыта келе, менің түйгенім, ақын жырлаған әже бейнесіне әрбір әже лайықты. Осынау сезім менің көркемдік әлемімді таныта түсетін құлақ күйім секілді. Өзім үшін түйген өмірдің бұл да бір сабағы іспеттес.

Тотый Нәзирә
6-сынып оқушысы
Шарбақты ауданы,
Есілбай жалпы орта білім беру мектебі

«Нағыз әже қайда?»

-Балалар, бүгін сабағымыздың тақырыбы жазушы Нұрдаулет Ақыштың «Нағыз әже қайда?» әңгімесі деген мұғалімнің сөзін естігенде шығарманы оқуға асықтым. Әже... Үш ақ әріптен тұратын асыл, аяулы да ардақты жан туралы жазушы не жазған екен деген сұрақ ойыма бірден келді. Сынып болып барлығымыз әңгімені кезекпен оқып шықтық. Шығарманың идеясы – әңгімедегі «бабушка» мен нағыз «әжелердің» айырмашылығын, бұрынғы әжелеріміздің даналығын, мейірімділігін көрсету болған деп түсіндім. Кішкентай Ая мен Райхан үшін көңілім бірден түсіп кетті. Олардың әкелері Азат ағаның бейнесіндегі үстіне камзол, басына кимешек немесе аппақ ормалын таққан, қолында иірген ұршығы бар әжемнің өнегесін көріп жүрген бақытты немере екеніме «шүкір» дедім.

Менің әжем-ең тамаша адам. Мен кішкентайымнан әжемнің қолында өсіп, тәрбие алып келемін. Өжетайым мен үшін ең жақын адам. Ол мені әрдайым еркелетіп, ұйқыдан оятады. Жасы ұлғайған сайын сәл нәрсеге ренжіп қалатынын байқап жүрмін. Сол себептен, сабақтан жақсы баға алып, мейрамымен құттықтап қуантуға тырысамын. Осындай жаныңа жылу сыйлайтын, аялы алақанына салып өсіріп жатқан әжемнің барымен мақтанамын. Әжем маған әрдайым ақыл-кеңесін айтып отырады. Өнегелі ғұмырын айтып, тәрбиеге бағыттап отырады. Мен әжемді өте жақсы көремін және үнемі қасымда болып, қызығымызды көріп жүре бергенін қалаймын.

Нұрмағамбет Лунара
№33 жалпы орта білім беру мектебі, Ленинск кенті

Әже құшағы - тәрбие көзі

Қазақ халқы ата-әже тәрбиесіне үлкен мән берген. Балалар көбінесе ата-әжесінің жанында, солардың тәрбиесін көріп өскен. Абайдың әжесі- Зере, Шоқанның әжесі –Айғанымның да ұрпақ тәрбиесіндегі орны ерекше жандар екені тарихымыздан белгілі. Әже – өмірден көргені мол, түйгені көп ақылды, дана адам деп есептеймін. Немерелерін өз балаларынан да артық көріп, солардың тілеуін тілеп отыратын жан.

Менің әжем – өте мейірімді жан. Ол кісіні мақтан етемін. Әжем секілді сөзге шешен, тілге бай адам болғым келеді. Ардақты әжем мені кітап оқуға үйреткен. Әжем маған күнде ақыл-кеңесін, тәлімдік сөзін айтады. Жұмсақ, қоңыр, байсалды үнінің өзі бір ән секілді сызылып, жүрек қылын шертіп тұрады. Аңыздарды майын тамызып, тәрбиеге негіздей отырып

мысалмен өрбітіп жеткізеді. Олмен үшін өмірдегі ең қымбат жан. Қателігімді түзеп, мақтап отырады. Бұл өмірдегі үлкен арманым әжемнің денсаулығы мықты болып, жанымда жүре берсе екен.

Әжемнің аты – Гүлшекер. Әжем – өз атына сай адам. Өте ажарлы, мінезге бай жанның бүгінгі күнде өнегесін, тәлім-тәрбиесін бүкіл ауыл алып отыр..

Әжемнің дауысы өте әдемі. Ән айтқанды жақсы көреді. Мен де ол кісіге тартқанмын. Әжемнің пісірген тамағы тіл үйіреді. Паһ, шіркін... ,сап-сары бауырсағы тегене-тегене болып, иісі алыстан мұрныңды жарып тұрғанына не жетсін! Әжем – өте керемет жан.

Дарибаева Камила
5 сынып оқушысы
№33 жалпы орта білім беру мектебі
Ленинск кенті

Жарқын болашақ

жастардың қолында

«Қазіргі кезде мемлекетіміз үшін кәсібилік деңгейі жоғары мамандар дайындап шығару қандай өзекті мәселе болса, жас мамандарға қолдау көрсету дәл сондай көкейкесті мәселе болып табылады. Бұл мақсатқа жетудің тиімді тетіктерінің бірі алдыңғы толқын ағалардың кейінгі толқынды тәрбиелеу ісі екендігінде дау жоқ.

Жоғары мектеп оқытушысы өз саласының маманы болумен қатар білім стандарттарында айқындалған психологиялық, педагогикалық, ғылыми бағыттардан да жеткілікті деңгейде құзыреттіліктері қалыптасқандығын көрсете алулары тиіс» деп өз жолдауында Елбасы Қасымжомарт Кемелұлы Тоқаев айтқан болатын. Елбасының осы сөзін негізге ала отырып, жас мамандарға әдістемелік көмек көрсету, жас мамандардың кәсіби шеберлігін арттыруға жағдай жасау мақсатында Сұлжон жалпы орта білім беру мектебінде «Жас педагогтың кәсіби өсуін және шығармашылық дамуын жетілдіру» тақырыбында жас мамандарға арналған және тәрбие ісі жөніндегі басшы орынбасарларына арналған облыстық семинар өткізілді. Мақсаты: тәрбие ісі меңгерушілермен кәсіби тәжірибе алмасу. Семинарда мектебіміздің жас мамандары заманауи сабақтар өткізді. Атап айтатын болсақ, бастауыш сынып мұғалімдері, жас мамандар Г.М.Мустафа, Б.Н.Багисова, А.К.Даутова Әдебиеттік оқу, математика, жаратылыстану пәндерін біріктіріп, «Су- тіршілік көзі» тақырыбында ашық сабақ өткізді. Сабақ барысында түрлі әдіс-тәсілдер арқылы сабақты меңгеріп, «Pickers» бағдарламасын қолдану арқылы сабаққа қорытынды жасады. Физика пәнінің мұғалімі, жас маман А.А.Жақышбай мен биология пәні мұғалімі А.А.Арынжанова физика

мен биология пәндері біріктірілген «Ядролық реакторлардың адам өміріндегі маңызы» тақырыбында ашық сабақ өткізсе, Қазақстан тарихы пәні мұғалімі, жас маман А.Ә.Укаша және орыс тілі пәні мұғалімі З.Х.Садвакасова және информатика пәні мғалімідері бірігіп «Абай Құнанбайұлы – Ұлы ақын, ойшыл» тақырыбында тәжірибе алмасу сабақтарын өткізді. Сабақтың әр бөлімінде АТҚ құралдары арқылы «Kahoot», «Padled» тақтасы, «google forms», «Menti.com» платформалары арқылы түрлі тапсырмалар орындалды. Мектеп кітапханашысы Ш.Тумарбекова Ы.Алтынсаринның «Түлкі мен қарға», «Қасқыр мен қозы» мысалдарының сахналық қойылымын көрсетті. Мектеп психологы, жас маман Н.Отызбай қол моторикасын дамытатын ермек сазбен жұмыс жасатты. Қатысқан жас мамандар шығарма кейіпкерлерінің мүсінін ермексаздың көмегімен және қағаздан қиып жасады. Тәрбие ісінің меңгерушілермен «Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институтының» әдіскерлері Бағлан Тусуповна Каримова мен Алия Рахимжановна Жунусова «Балалардың жазғы демалысын рухани адамгершілік тұрғыда ұйымдастыру» тақырыбында әдістеме шебер сабақ ұйымдастырды. Ауданымыздың әр мектебінде жиналған әріптестермен кәсіби шеберлігімен бөлісіп, тәжірибе алмасты. Аталған іс-шарада «Мектепке кітап сыйла» акциясын жүзеге асыру мақсатында өңіріміздің Торайғыр ауылының С.Торайғыров атындағы жалпы орта білім беру мектебі Сұлжон білім ордасына 150 кітап сыйға тартты.

Павлодар облысы
Баянауыл ауданы
Сұлжон ЖОББ мектебі
Ш.Ш.Каликова

№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

Мамыр айының жиырмасыншы жұлдызы күні мектебімізде «Топ жарған -2022» марапаттау рәсімі өтті. Марапаттау рәсімінің негізгі мақсаты мектебіміздің дарынды да, талантты, еңбекқор балаларын марапаттап, құрмет көрсету, басқа балаларға жігер бере отырып үздіктер санын арттыру. «Балалар жылына» орай ұйымдастырылған марапаттау рәсімінде 2021-2022 оқу жылында аудандық, облыстық олимпиадалар мен шығармашылық конкурстардан жүлделі орын иеленген және спорттық жарыстардың жүлдегерлері марапатталды. Мектебіміздің 14 оқушысын мектеп директоры Айнура Шалабайқызы Молдах-

метова ақшалай сыйлықтармен және мақтау қағаздарымен марапаттады. Аудандық білім беру бөлімінен келген қонақтарымыз Сандугаш Бариевна және Айтжан Еренгаиповна да өз сыйлықтарын оқушыларымызға

табыстады. Ардагер ұстазымыз, мектебіміздің қамқорлық кеңесінің төрайымы Айтмульдина Жамиля Қабиденқызы да оқушыларымызға өз жылы лебізін білдірді. Топ жарған барлық оқушыларымыздың ата-ана-

ларына да Алғыс хаттар табысталды. Осындай айтулы күнде мектебімізге демеушілік көрсетіп өз қол ұштарын созған Молдахметов Шахадат Оразбаевич, Хренов В.В (КХ «Маяк») Оскенбаев Мейрам Сарсембаевичке және мектеп әкімшілігіне алғысымызды білдіреміз. «Берсең балаға бер» - дейді дана халқымыз. Балаларға көрсеткен көмектеріңіз үшін алғысымызды білдіре отырып сіздерге жұмыстарыңызға табыс, отбасыларыңызға амандық тілейміз. Балаларымыздың әліде алар асулары мен бағындырар белестері көп болғай. Мектебіміз әрқашанда алда болсын дейміз.

Кеңес мектебінің әкімшілігі

1 мамыр мерекесінің тарихынан

1995 жылы 18 қазанда ҚР-ның Президенті Н. Ә. Назарбаев 1 мамыр- Қазақстан халықтарының бірлігі күні деп жариялады. Бұл күн елімізде 1996 жылдан бастап жыл сайын тойланып, елеусіз қалмайды. Биыл 26 жыл қатарынан аталып өтілетін мерекенің мән-мағынасы мен маңызы қандай? Қазақстан құшағына 130- дан аса ұлт өкілдерін сыйдырып, тату-

тәтті өмір кешуде. Еліміз қалай көп ұлтты мемлекетке айналды?

1867- 1868 жылдары Патша өкіметінің әкімшілік реформасы бойынша орыстар мен казактар қоныс аударды. Ал Кеңес өкіметі кезінде Украина және Польша елдерінен 1936 ж. 45000- нан астам немістер мен поляктар жер аударды. Елімізге көрістерді көшіру туралы қаулы 1937 ж. шықты және оған сәйкес 98474 көріс жерімізге жеткізілді.

Осы іспеттес құпия бұйрықтармен, қаулылармен кейбір ұлт өкілдері көшірілді. Әрине, мұның өз тарихи себептері бар. Мысалы бүкіл әлемді дүрліктірген Екінші дүниежүзілік соғыс басталғанда БКП(Б) ОК-ның қаулысымен көптеген немістер қазақ жерін мекендеді.

Бұл кездері Ұлы Даламызға сонымен қатар қалмақтар, шешендер, ингуштер, еврейлер, татарлар, армяндар, болгарлар, т.б ұлт өкілдері де қоныс аударды.

Бірнеше онжылдықтарға артқа оралып, кейбір ұлттардың елімізге неге, қалай келгеніне тоқталу арқылы тарихтан сәл сыр шерттік. Міне, сол жылдары күштеп көшіруге ұшыраған ұлт өкілдеріне көмек көрсетіп, жылулығын аямаған, бір үзім нанымен бөлісіп, пана болған қазақ халқы оларға тірек болды.

Қаншама жылдар бойы бір шаңырақ астында өмір сүріп, ортақ отанымыз Қазақстанда өзге ұлт ұлыстары ұйысып, бір- бірімен келісімде өмір сүріп келеді. Осы уақыт ішінде олардың мәдениеті, әдебиеті, өнері,

тілі өшпеген, керісінше тек дамып, ұмытылмауына мүмкіндік жасалған.

Халықтардың ынтымақ, бірлігі мен татулығының нышанына айналған мейрам өзге ұлт ұлыстарына деген сыйластық пен құрмет белгісі. 1 мамыр күні ертүрлі ұлттардың әншашулары, ұлттық билері паш етіледі. Біз оларды ешқашан бөлектетпей, жанымызға жақын тартамыз. Басты мақсат- халықтар арасындағы бірлікті сақтау, достығымдың ажырамай, мықты бола түсуі, адамдардың ынтымақшыл болуы.

Қара шаңырағымыз Қазақстан еліндегі ұлттар мен этностар әрқашан достық пен сыйластықты сақтап, келісімде болуын тілеймін.

Бейсембай Камила,
«Қаламгер» студиясы

Әркім өз елінде демалу керек

Туризм- қазіргі таңда аса ерекше сұранысқа ие, әлемдік экономикада басты рөлдердің бірін атқаратын сала. Дегенмен, елдер арасында туризм әрқелкі дамиды. Бұған адамдардың тек шетелге, бүгінгі таңда аса танымал жерлерге барып қайтуы себеп бола алады. Сондықтан «Әркімнің өз елінде демалу керек» деген пікірде тоқталып өткім келеді.

Туризм - мемлекет жарнамасы. Біздің еліміз әсем табиғатқа, киелі орындарға бай болғанымен де, туризм дамымай тұр. Басқа елдің туристерін алмай-ақ, өзіміздің азаматтарымыз да Отанымыздың

көркем жерлерін өзі үшін аша алмаған. Олардың көбі Египет, Дубай, АҚШ, Түркия, яғни туризм саласы жақсы дамыған шетелдерге ұмтылады. Біздің ғасырымыз техника жаңа белестерге жеткен кезең болғандықтан, шетелдер бұны қолданып, өз жерлеріне БАҚ арқылы жарнама жасайды. Сонымен қатар, еліміздегі жол жағдайын еске алатын болсақ, оның жақсартуды талап ететінін түсінуге болады. Мүмкін осы фактілерге байланысты Қазақстандағы туризмнің дамуы әлі күнге дейін сұрақ астында тұр. «Әркімнің өз елінде демалу ке-

рек» деп, айта алмаймын. Басқа елдерге саяхаттаудың арқасында адам сол мекеннің мәдениетімен, тарихымен, тілімен таныса алады. Басқа мемлекетке барып, басқа адамдарды көріп, сол елдің менталитетімен танысып, ол өмірлік көзқарасын да өзгертуі мүмкін.

Қорытындылай келсек, «Әркімнің өз елінде демалу керек» деген пікірмен толық келісе алмаймын. Әрине, «Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас» демекші, әр адам үшін өз Отаны ыстық болады, оны қастерлеп, ол туралы ұмытпау

керек. Әр ел өз мәдениетімен, көркем табиғатымен ерекше. Адам басқа елге барса, өзі үшін таныс емес жердің кереметтерімен танысып, ой-өрісін кеңейтіп қана қоймай, өз туған жеріне оралғанда, оның кемшіліктерін жоюға тырысады, әлемдегі туризм саласын дамытады. Адам тек өз елінің жерлерімен шектелмей, тоқтамауды жөн көрмей. Өз елінде ме, шетелде ме, қай жерде демалатыны бұл тек адамның өзінің қалауы, таңдауы және шешімі.

Аяри Есбулатова,
«Қаламгер» студиясы

Шешендік сөздер

Бір сөзден тұратын өсиет

Шебер шешім, көркем сөздерімен халық арасында шешен атанған Қазыбек би жыл сайын қасына жолдас-жо-

раларын ертіп, өзінің даналық тапқырлық сөзімен мәлім Әнет бабаға сәлем беріп, көрі құлақты қариядан тәлім-тәрбие, үлгі-өнеге, тағылым алады екен. Бірде сол әдетімен Әнет бабаның үйіне келіп түседі. Қарт бұрынғыдан әжептәуір қартайып қалса да, сыр білдірмейді. Қазыбектің жора-жолдастарын, өзін жақсы қарсы алып, мал сойғызып қазан көтертеді. Сол ауыл маңындағы қариялар, жайсаңдар жиналып әңгіме-дүкен құрады. Ертеңіне Қазыбек жол жүруге қам жасап, сапар алдында Әнет бабаға бір ауыз өсиет айтып беруін өтініпті. Бірақ Әнет баба: «Қазыбекжанай, жасы келіп, қартайған, қасынан жар тайған, басынан мал тайған адамнан не кеңес, не

өсиет сұрайсың?»,- деп ештеңе айтқысы келмейді. Бірақ бірбеткей Қазыбек шешен Әнет бабаның бір ауыз өсиетін тыңдамай еш жаққа кетпейтінін білдіреді. Сонда Әнет баба Қазыбектің бұл қылығына күле қарап: «Болмадың ғой, айтайын», - деп сәл ойланып, —«Әкім» деген сөзді жадында сақта «депті. Қазыбек шешен Әнет бабаға алғысын білдіріп, жора-жолдастарын қасына ертіп, еліне қайтады. Ол жол-жөнекей өзімен еріп келе жатқан нөкерлерінен: «Әнет бабаның қандай өсиет айтқанын ұқтыңдар ма?» - дейді. Бірақ бұл сұрағына ешкім үндемейді. Сонда қаз дауысты Қазыбек Әнет бабаның айтқан өсиетін былай шешіпті : — «Ә»дегені — әділ бол, — «К»

дегені — күншіл болма, көпшіл бол, — «І» дегені — ілтипатты бол, — «М» дегені —менмен болма, мейірбан бол, - дегені. Сонда Қазыбектің жолдастары Әнет баба мен Қазыбек бидің жан-дүниелерінің тереңдіктеріне, бірін-бірі түсінген үндестіктеріне сүйсініп, таңқалысыпты. Сөйтіп Әнет бабаның бір сөзден тұратын өсиеті ел арасында кең тарап, ұрпақтан ұрпаққа мұра болып жетіпті.

өзірлеген
Бегімхан КЕРІМХАНҰЛЫ
Ақсу қаласының №2 ЖОББ
мектептің қазақ тілі мен
әдебиеті мұғалімі
Павлодар облысы
Қазақстан Журналистер
Одағының мүшесі

Жұмақ алмасы

Қазақстанның оңтүстігінде жабайы Қара алма алқабы бар. Бұл – бадам, долана және шетен аралас өскен елу гектарлық алма бағы. Мұнда алманың он сегіз сұрыбы бір тектен – ежелгі Қара алмадан таралған. Онымен будандасқан апорт жақсылардың ішіндегі жақсы сұрып – Алматы апортына айналды! Ұлы мұздақ дәуірінде бүкіл солтүстік жарты шардағы алмалар үсіп кеткен. Аман қалғандары тек Ерен Қабырғаның Медеу сынды терең

шатқалдарында және Шарын мен Ақсу сияқты өзендердің жағалауларында. Қара алма осы Ақсу өзенінің бойындағы Жабағылы деген жерде өседі.

Құдайдың Адам ата мен Хауа Ананы осындай байырғы бақтардың біріне қоныстандырғаны туралы аңыз бар. Шын мәнісінде, егер басқа жерлерге алма ағашы болмаса, демек, алма да болмағаны ғой. Ал, мұнда алма болған! Оның үстіне нақ осы Ақсу-Жабағылы

қорығында өте сирек құс – ұрмақ шыбыншысы мекендейді. Бұл құс неге бұлай аталады бәлкім, сол жер Бейіш бағы – адамзат тегін өрбітуші Адам мен Хауаның мекені болған шығар. Ақсу-Жабағылы шатқалы – жұмақ тұрған жер, ал оның саясындағы Қара алма тоғайы – Хауа жеп қоятын тыйым салынған жеміс өсетін бақ болуы әбден мүмкін. Қазірде осынау шын мәнісіндегі жәннат қойнаудан кетер алдында әйелдер осындағы ағаштан алма

жұлып жеп, «Хауаның күнәға батуының» қалжыңды жорасын жасайды. Содан кейін, жергілікті салт бойынша, діңінің түбінде біздің арғы түп анамыздың табан ізі қалды-мыс дейтін екі шұңқыры бар тас жатқан бұтағына түрлі-түсті шүберек байлайды...

«Алма» деген сөздің қазақ тілінде бұйрық райлы «тиіспе!» деген де мағынасы бар. Ей, әйел, жақсылық пен жамандықты білу ағашында өсіп тұрған, тыйым салынған жемісті «Алма!».

№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

Атбегілік арналары

Жорғаның сыны мен бабы

Жай жылқыдан жорға шығару Аздаған жол немесе қой жорға жылқылардан немесе жүрісі жылдам аяғы жеңіл мінезі ұғымды жылқыдан су немесе төкпе жорға шығаруға болады. Мұндай жай жылқыға жорға үйретуші адамды «жорғашы» дейді.

Мысалы, екі немесе үш аяқты жорғаларды жетілдіріп, төрт аяқты тең жорға шығару үшін – ай толысып, дөп-дөңгелек болып көрінетін үш күнде күніне бір рет 4-5 шақырым жазық, тегіс жерде жорғалатады. Себебі, екі-үш аяқты жорға жорғалап жүргенде алдыңғы аяғын қысқа алады да, ойлы-қырлы шұңқырлы жерлерде жығылып қалады.

Сондықтан, көп жағдайда төртінші аяқтың жорғасын шығару үшін теп-тегіс мұздың үстін пайдаланады. Тағы да жоғарыдағыдай ай толған күні үш аяқты жорғаның барлық табанын бүршік тағамен тағалап (тайып құламас үшін), мұздың үстінде жүргізеді.

Толған айдың сәулесіне шағылысқан жорғаның көлеңкесі мұзға түседі де, ат өзінің көлеңкесінен қалыспаймын деп жанталаса жорғалайды. Осылай үзбей 2-3 сағат жүргізу керек. Үстіндегі адам тізгінін қатты қысып, мүмкін болса тақымға салып отырған жөн. Сәл тізгін босаса жорға жүрісінен жаңылады. Осылай жорғаның

қалған жорғаламайтын аяқтары жорғалай бастайды.

Екі аяқты жорғаның үшінші аяғы жорға шыққаннан кейін оның бір жағы үйретіледі деп есептейді. Енді қалған бір аяқтың жорғасын шығару үшін жорғашы сол жақ үзеңгісін ұзартып, аяғын тіреп бүйірімен отырады. Осылай ердің оң жағына, бірде сол жағына отырып, 2-3 сағаттың ішінде төрт аяқты жорға шығару оңай шаруа емес. бұл нағыз атбегінің қолынан ғана келеді. Ал, туа біткен төрт аяғы теңселген жорғаны ешқандай мұзға да, сазға да салмай жорғалата береді.

Алтай өңірінің жорғашылары ыңғайы бар жылқыдан жорға

шығару үшін ағаш бөренелерді жинап, күннің шапағы сияқты дөңгелек шеңбер жасайды. Жорғашы аттың шылбырынан ұстап қатар-қатар орналасқан бөренелерден тез-тез аттатып жүргізеді. Әбден мезі болған жылқы соңында бөренелерден оңай аттау үшін жорғалай жөнеледі.

Ішкі Моңғолдың Хөләнбуыр өлкесінің атбегілері жүрдек жылқыдан жорға шығару үшін аттың екі жағына салмағы бірдей құм салған қапшық теңдейді де тегіс жерге жүргізеді. Жүріс барысында құмның салмағын жаймен қосып отырады. Осылай жорға шығарады.

Бабадан қалған асыл сөз

Елім менің аңсаған, тас бұғаудан босаған! Қадыр Мырза Әлі (1935 – 2011)

Батыс Қазақстан облысының Жымпиты ауданында дүниеге келген. Ақын, Қазақстанның халық жазушысы. Өз шығармаларына елдік, бірлік, отаншылдық, ұлтжандылық тақырыптарын арқау еткен. Көркем аударма саласында да жемісті еңбектері көп. Әлемдік әдебиет ғұламаларының бірқатарының шығармаларын қазақ тіліне аударған. Біраз топтамалары мен таңдаулы өлеңдері ТМД елдерінің және өзге де шет тілдерге аударылған.

Қазақтың қуаты – бірлігінде.

Қазақтың ұлттық тілі – өлең.

Халыққа да жылы сөз керек.

Нағыз қазақ – қазақ емес, нағыз қазақ – домбыра.

Ел қамынан қымбат емес өз қамың.

Бұл дүниеде татулықтан басқаның бәрі сатулы.

Қазақтың құшағы Күннен де ыстық.

Барлық жердің қазағы – бір ауылдың алмасы.

Алмағаным – ел мойнында, бермегенім – өз мойнымда.

***

Елдің туы жығылмас – тілдің туы жығылмай.

***

Ана тілің – асылың, оны білмеген – масылың.

***

Байлық деген байлық па? Тіл байлығы тұрғанда!

***

Өзің үшін күресте жеңілсең де – елің үшін күресте жеңілуге хақың жоқ.

***

Халықтың ұлы болмасаң, менің де ұлым емессің.

***

Ханы сорлы – халық сорлы, халқы мықты – хан да мықты.

***

Елу жанға билігін жүргізгендер Ел басқарам дегенді шығарды.

***

Елде бірлік болмаса, Әділдік те болмайды.

***

Қазақ осы – алудай-ақ алатын, Ал беруден алдына жан салмайтын.

Қазақ осы – ашық-жарқын қабағы,

Қонақ келсе шабылып бір қалады.

Байқа да тұр, саған да ол кетерде,

Ат мінгізіп, жібек шапан жабады.

Уақытыңды басқар

Күнделікті тұрақты және кенеттен ортаға шығаты істер

Пайғамбарымыздың өмірінде уақыт тәртібіне байланысты мәселенің ең көбі бір күннің жоспарына қатысты болған. Бұл жайтқа көзімізді жеткізе түсетін Алла елшісінің күнделікті тұрақты түрде қайталанып отыратын істерін жеткізген риуаяттар баршылық.

Күнделікті істері екі түрлі негізде болған:

а) Кенеттен ортаға шығатын шұғыл істер;

ә) Тұрақты түрде қайталанатын істер.

Кенеттен ортаға шығатын шұғыл істер. Бұл түрдегі істерге алдын-ала жоспарланбай, ортаға шығатын жағдайлар жатады: кенеттен келген адамдарды қабылдау, жат жұрттық қонақтардың зияраты, қажеттілігі болғандардың қажеттілігін өтеу.

Мұндай істердің нақты жо-

спарлануы қиын болғанымен, мүмкіндігінше күн тәртібіне енгізуге тырысқан. Ол үшін мұндай кенеттен ортаға шығатын істерді тұрақты түрде қайталанатын істерге арналған уақыттардан бөлек уақыттарға белгілеген. Әсіресе, Мәдинаға шеттен келетін топтарды уақытында қабылдауға тырысқанымен, тұрақты түрде қайталанатын істері болған кезде белгілі бір уақыт қонақтап қалуларына жағдай жасайтын. Мүмкіндігі болған уақытта оларды зиярат етіп не жанына шақырып, оларға көңіл бөліп, қажеттіліктерін өтеп, сұрақтарына жауап беретін. Солайша өзінің жоспарындағы тұрақты істерімен бірге кенеттен ортаға шыққан жағдайларды да бірге алып жүретін.

Күнделікті тұрақты түрде қайталанатын істер. Күнделікті

істер ретінде негізге алына-тыны – осы тұрақты түрде қайталанатын істер. Бұлар – күнделікті орындалуы міндетті, салғырттық танытуға болмайтын өмірлік маңызды істер және олар жоспарға тәуелді болып келеді. Бұлардың жоспарлануында намаз уақыттары ең басты назарға алынады. Алла Елшісі (с.а.с.) бұл түрдегі істерін екі қағидаға байланысты жоспарлаған:

1. Күнделікті белгілі бір уақытта тұрақты түрде орындалатын істер;

2. Әрбір іске арналған уақыттың өз мөлшері бар. Ол іс

күнделікті белгілі бір уақыт ішінде тәмамдалуы тиіс, үйреншікті уақыт мөлшерінен асып кетпеуі қажет.

Риуаяттар Алла Елшісінің бұл істердің жоспар бойынша орындалуында кемшіліктер болмауына мұқият болғанын көрсетеді. Кейбір жағдайларға байланысты мәжбүрліктен орын алған ауытқушылықтардың сирек кездесетіні сонша – бірден айналасындағылардың назарын аударатын болған.

Күндізгі және түнгі жоспарына кіретін тұрақты істері осындай сипатта болатын.

Бетті өзірлеген:

Бегімхан Ибрагим (КЕРІМХАНҰЛЫ)

Ақсу қаласының №2 ЖОББ мектептің қазақ тілі

мен әдебиеті мұғалімі

Қазақстан Журналистер Одағының мүшесі

№№9-10
(366-367)

от 31 мая
2022 года

Мен Кеңес негізгі мектебінің 4-сынып оқушысы Молдахметова Айгерім «9 мамыр -Ұлы Жеңіс» күніне орай өзімнің аталарымның ерлігі жайлы айтқым келеді.

Отбасымызда атам Молдахметов Өмірзақ Молдахметұлы, нағашы аталарым Азанбаев Айтжан Ершекенұлы, Тусупов Балтабай Махметжанұлы және әжемнің әкесі Кашаев Еділхан Қашайұлы Ұлы Отан соғысына қатысып, әрқайсысы Отандарын қорғауға өз үлестерін қосса, біреу қорғау жолында жанын берді.

Өкінішке орай, атам Азанба-

ев Айтжан Азанбайұлының суреті де сақталмаған, 18 жасында әскер қатарында міндет атқарып жүрген жерінен соғысқа аттанып, 1942 жылының ақпан айында хабар-ошарсыз кеткен. Есімі «Боздақтар» кітабына енгізілген.

Нағашы атам Тусупов Балтабай Махметжанұлы небәрі 17 жасында соғысқа аттанып, мерген болған, түрлі деңгейдегі медаль мен ордендармен марапатталды.

Аталарым Ұлы Жеңістен кейін өз туған жерлеріне оралып, бейбітшілік кезеңде түрлі қызмет атқарып, соғыстан кейінгі өмірді жақсартып, қалыпқа келтіруге айтарлықтай өз үлестерін қосты.

Ардагер аталарымыз бізге бақытты өмір, ашық аспан сыйлады. Ұрпағы үшін отқа түсті. Аталарымызға бас иеміз!

Аталарымның жатқан жерлері жарық, топырақтары торқа болсын! Сіздерді үлгі етіп, мақтан тұтамыз! Мың тағзым сіздерге!

Сіздердің ерліктеріңізді ұрпақтарыңыз ешқашан ұмытпайды!

Кеңес негізгі жалпы білім беру мектебінің 4-сынып оқушысы Айгерім Молдахметова

Батыр атам

Соғыс - атауы құлаққа жағымсыз, көзге жас келтіретін, қайғы қасіретке толы қаралы сөз. Осыдан талай жылдар бұрын жер бетін жайлаған сол сұрапыл Ұлы Отан соғысы еді. Қанша ата-әжелеріміз, апа-ағаларымыз осы жеңіс үшін аянбай соғыста жандарын қиды. Олардың қатарында менің нағашы атам да бар...

Менің атам қан майданда жаумен аянбай айқасқан Абикенов Иманқұл Боданбайұлы. Ол 1918 жылы Лозов ауданының Мадияр ауылында дүниеге келіп, Амангелді колхозында тракторшы болып жұмыс істеген.

1941 жылы өзінің жолдастарымен бірге майданға аттанады. Атам Ленинград фронтында полктің минометші - наводчигі бо-

лады. Кейін ірі шайқастардың бірі - Ленинградты қорғауға қатысады. Ол Ленинград қаласын қорғау кезінде алғашқы ұрысқа қатысты.

1943 жылы қаңтар айының қаһарлы күндерінің бірінде оның бөлімшесі жаудың қарсылық танытып жатқан торабына көзге көрінбестен жақындайды. Осы тұста шабуыл алдында жер демін ішіне тартқандай тыныштық орнайды, алайда бөлімше ұрандап шабуылға шыққан кезде жаудың дзоттарынан зіркілдеген зеңбіректерінен оқ қарша борап қоя береді. Сол кезде атқыштар бөлімшесіне артиллерия көмекке дер кезінде келіп, оқ боратып жатқан жаудың дзоттарына ауыр артиллерия қондырғыларынан атқылап жауды күйретеді. Артиллерия көмегінен қуат алған атқыштар бөлімшесі қарқынды шабуылмен дұшпан гарнизонын жойып қана қоймай, оларға

көмекке келе жатқан жасақтың көзін жояды.

1943 жылы ауыр шайқастардың бірінде атам басынан соққы алып, госпитальде біршама уақыт жатты. Көп уақыт өтпестен, ол майдан даласына қайта оралады. Қолына қару алып, жаумен арпалыса жүріп Берлинге жетіп, майдандастарымен бірге Ұлы Жеңісті Берлинде қарсы алған.

Халық жауды жеңді деп қуанып жатқан кезде, атамның үйіне «қара қағаз» келеді. Атамыз соғыста көз жұмды деген суық хабар әжемнің, туған-туыстың, ауылдастардың қабырғасын қайыстырды. Атамның жұмалығын өткізіп жатқан кезде үйге бір әскери көлік келіпті. Әжем «көңіл айту үшін келген болар» деп ойлапты. Бірақ осы сол көліктен атам шыққанда жиылған жұрт аң-таң болып тұрып қалған екен... Міне ғажап, көліктен атам түседі. Жиылған жұртшылықтың қуанышында шек болмады.

Содан бері көп жылдар өтті. Атам әжеммен бірге бақытты ғұмыр кешті. Әжем тоғыз құрсақ көтерген батыр ана. Соғыстан кейінгі қиын-қыстау заманда мұқалмаған пейілдері кең атам мен әжем қашанда болсын тағдырына риза, жаратушы иеге шүкір дескен. Кеңес заманында атам колхозда көп жылдар бойы адал қызмет етіп, 1978 жылы еңбек демалысына шығады.

Майданда көрсеткен ерліктері үшін Ұлы Отан Соғысының бірінші дәрежелі орденімен, сондай-ақ мерейтой медальдерімен марапатталған. Сұрапыл соғысты, соғыстан кейінгі қиыншылықты басынан өткеріп, ұлын ұяға ұшырып, қызын қияға қондырған атамыз 1987 жылы дүниеден озды.

Мен атамды көзі тірісінде көре алмадым, оның ерлікке толы әңгімелерін өз аузынан естімесем де, мен атам туралы көп білемін. «Ерлік – елге өнеге» дейді емес пе, атамның жасап өткен ғұмыры, батырлығы қазіргі ескелең ұрпаққа, біздерге үлгі.

«Бәрі де Отан үшін, бәрі де Жеңіс үшін» деп қан майданда қасық қаны қалғанша арпалысқан атамның есімін есімде мәңгі сақтаймын!

Мухаметова Камилля

Менің атам Теміржан Бояубайұлы 1912 жылы туылған. Ағасы Қапсаматпен бірге балуандықпен шұғылданғанымен, бәйгеге түспеген. Алайда, өз замандастарының арасында ерекше көзге түсіп, беделді болып жүрген. Алтай өлкесінде өзге халықтардың балуандарымен белдесіп, жеңіске жетіп отырған. Жастайынан Алтай өлкесінде милиция қатарында қызмет арқарған. Жауапты да қауіпті тапсырмаларды абыроймен атқарған. Ұлы отан соғысында екі рет жараланып, ақырғы басынан жаралы болып, елге бірнеше орден, медальдармен аға лейтенант дәрежесінде оралған.

Елге келген соңда банкте милиция қатарында қызмет атқарып, денсаулығына байланысты колхозға ауысып,

қоймашы қызметін, тағыда басқа ұжымдардың әртүрлі жауапты жұмыстарын арқарып, зейнетке шыққан. 1992 жылы қайтыс болған.

Аспандияр Ұлан

Атаммен мақтанамын

азат ету үшін жүргізілген ауыр шайқастарға қатысты. Атама соғыста жүрек астына оқ тиіп, ол жаралы болып, госпитальға түседі де, емделіп қайтадан майданға аттанады. Атама ауыр жағдайға түседі, Ел үшін, Отан үшін берілмей, соғыс алаңына оралады. 1945 жылы соғыс біткен кезде, Атам Люксембург, Фрайденбург қаласында аяқтайды.

Немістердің Данцигтік топтарын жоюға қатысып, Балтық теңізі жағасында орын тепкен немістердің әскери-теңіз базасын басып алуға белсенді араласқан. Осындай іс-қимылдарының арқасында оған 1945 жылдың 30 наурыз күні № 319 бұйрықпен жазылған Сталиннің атынан Алғыс хат алған. Соғыс аяқталған кезде, Атам туған жеріне орала алмайды. Ол шекара тәртібін орнатуға үлес қосып, тағыда екі жыл әскерде қызмет етеді. 1947 жылы Отан борышын толық атқарып, еліне үлкен сағыныспен қайтады. Соғыстағы ерлігі үшін 2 дәрежелі орын Берлинді алған үшін Белоруссия елің азат еткен үшін орын марапатқа ие болады. Соғыстан аман есен оралып, сүйікті жары Алған жары Баданқызы Ғалиямен (Кәлен) 67 жыл бірге бақытты өмір сүріп, 10 бала өсіріп тәрбиеледі. Балаларының бәріне жоғары білім берді. Немере бағып, шөбере сүйген ұлы ата. Шарбақты ауданының құрметті азаматы, ауылының абыройлы да беделді ақсақалы Шақаманов Бектемір Шақаманұлы 90 жасқа толған шағында 2014 жылы қараша айының 8-і күні дүниеден озады.

Жақып Мансұр Шақат ЖОББМ 7 сынып оқушысы

Менің атам-майдангер

Менің атам Муханов Абулхайр 1916 жылы дүниеге келген. Соғыс басталғанда атам не бары жиырма төрт жаста болған. Өз еркімен сұранып, елімізді жаудан қорғауға аттанған. Абулхайр атамның мінезі тік, қайсар, ержүректі болған. Ол кісі Ұлы Отан соғысында елі үшін, Отаны үшін өз өмірін тауекелге тігіп құрескен. Абылхайыр атам соғыстағы ерлігі үшін екінші дәрежелі Отан соғысы орденімен марапатталған. Мен атаммен мақтанамын. Ол кісінің ерлігі мәңгілік жадымызда сақталады. Бізге жарқын болашақ, бейбіт өмір сыйлаған соғыс ардагерлерінің ерлігі мәңгі ұмытылмайды.

Абылкаирова Азиза

№9-10
(366-367)

от 31 мая
2022 года

Организацию работы по ликвидации пробелов в знаниях учащихся начальных классов можно разбить на этапы: выявление ошибок; фиксирование ошибок; анализ; планирование работы по устранению пробелов; ликвидация пробелов; меры предупреждения.

Учитель должен работать над созданием ситуации успеха каждому обучающемуся. Успех в учении рождает энергию для преодоления трудностей при изучении любого предмета в начальной школе. Учитель может и должен помочь слабоуспевающему ученику выполнить посильное задание.

Обучающийся может отставать в обучении по разным зависящим и независящим от него причинам: пропуски занятий по болезни; слабое общее физическое развитие, наличие хронических заболеваний; задержка психического развития; педагогическая запущенность: отсутствие общеучебных умений и навыков, низкая техника чтения, техника письма, счета, отсутствие навыков самостоятельности в работе и др.

Какую работу необходимо про-

водить со слабоуспевающими?

- изменить формы и методы работы на уроках, чтобы уйти от пассивности обучающихся;

- создать благоприятную атмосферу на уроке;

- своевременно оказывать помощь и организовать консультативную работу.

Достаточно провести контрольную работу, тестирование или диктант, чтобы увидеть, кому из обучающихся необходима консультативная помощь, которая должна иметь четко выраженную направленность на развитие учебных возможностей. Работа с каждым слабоуспевающим учеником должна строиться в зависимости от установленной причины отставания в учении.

Для контроля работы по ликвидации пробелов, заводится специальная тетрадь, в которую заносятся результаты первой контрольной работы, отмечаются пробелы в знаниях каждого ученика по каждому заданию. Результаты контрольной работы, которые тоже заносятся в тетрадь, покажут, как идет работа по ликвидации пробелов. Рабо-

тать над каждым пробелом необходимо до тех пор, пока все они не будут устранены.

Большую роль в предупреждении неуспеваемости и ликвидации пробелов в знаниях учащихся играет домашнее задание и самостоятельная работа. Необходимо продумать объем и содержание домашнего задания, чтобы избежать перегрузок у учащихся. Домашнее задание желательно планировать так, чтобы оно подкрепляло материал прошедшего урока, было продолжением его.

В процессе повторения приветствуются опорные настенные таблицы, раздаточный материал, карточки. Большую пользу в этой работе приносят специальные карточки обучающего характера по основным разделам учебной программы начальных классов. Карточку необходимо приготовить таким образом, чтобы она содержала краткий теоретический материал, несколько заданий, сделанных по образцу. В конце можно предложить задание для самостоятельного выполнения. Такие карточки можно использовать и на консультациях, и на уроках, и для домашней работы. Достоинство таких

карточек заключается в том, что они позволяют каждому ученику работать в своем темпе, постепенно, определенными дозами закрепляя материал, устраняя пробелы.

Завершающим этапом всей работы по устранению пробелов в знаниях обязательно должна быть итоговая проверочная работа по отработанной теме.

Основной вывод из всего сказанного заключается в том, что устранение пробелов в знаниях, предупреждение отставания младших школьников в учебе требуют решения двух проблем: с одной стороны, нужно совершенствовать методику проведения учебных занятий, учитывая индивидуальные особенности класса и отдельных учащихся. С другой, умело применять систему воспитательных средств воздействия на учащихся, с тем, чтобы не допускать формирования у них отрицательного отношения к учебе, вырабатывать потребность в знаниях и стремление к преодолению встречающихся трудностей.

Филипкина Анна Михайловна,
учитель начальных классов
Пресновская СОШ

Знакомьтесь: сельский библиотекарь

В каждом классе есть свои традиции. У нас, шестиклассников, есть такая традиция. Каждую пятницу мы идем в наш Дом культуры, попросту клуб. Там располагается сельская библиотека. Туда мы ходим на классные часы, которые проводит сельский библиотекарь Орумбаева Бибисара Тахауиденовна.

Все мероприятия очень интересные. О пользе или вреде интернета, или о коррупции, или о Государственных символах Республики Казахстан. О чем бы не

рассказывала Бибисара Тахауиденовна, всегда нам интересно.

В библиотеке яркое, красочное оформление. Есть стенд о юбилеях. Мы выбираем интересные книги, читаем и приносим назад. Есть в библиотеке место и для настольных игр. Можно поиграть. Можно и свои настольные игры принести, поиграть и забрать с собой.

Часто Бибисара Тахауиденовна приходит к нам в школу. И проводит со школьниками мероприятия, игры. И всегда очень интересно.

Потому что Бибисара Тахауиденовна проводит мероприятия на двух языках – казахском и русском. Сельский библиотекарь – активный человек и участвует во всех мероприятиях Дома культуры.

Мы поздравляем Бибисару Тахауиденовну с праздником Наурыз и желаем здоровья, счастья, долголетия, успехов в начинаниях.

Жұмабай Ясмин, 6 а класс
Паевская СОШ

Нашему музею посвящается

Воспитанники детского объединения «Бұлақ» на занятиях краеведения изучают историю развития родного Прииртышья, города Павлодара, историю улиц, посещают музеи города, участвуют в научно-практических конференциях с исследовательскими работами. Организация исследовательской работы среди учащихся способствует расширению кругозора, формирует научный подход к изучению различных тем.

Школьный музей является одним из средств воспитания казахстанского патриотизма. Как известно, история – наставница жизни, поэтому, не вспомнив прошлого, не уяснишь настоящего. История школы – это история жизни нескольких поколений, история страны в целом и каждой семьи в отдельности. Через историю школы, историю жизненного пути ее педагогов и учеников, наш музей призван способствовать формированию любви к Родине, бережному отношению к ее культурному наследию.

Школьные музеи – самостоятельная форма краеведческой работы, которая должна проводиться с учащимися под руководством учителя. В учебном и воспитательном процессе учитель использует краеведческий материал, устанавливая в изучаемой теме связи с объектами местной истории, формирует представления о многих сторонах жизни

родного края, т.к. все это служит средством воспитания учащихся в духе казахстанского патриотизма.

Роль школьного музея в воспитании подрастающего поколения в духе и русле казахстанского патриотизма, уважению к культурно – историческому наследию, к символам государства – главные цели и задачи этой работы. Музей – хранитель традиций, которые накапливаются и обновляются.

Воспитанники детского объединения «Бұлақ» Арантаева Адия и Фрикина Ольга представляли на конференции научный проект о музее школы-гимназии № 9 г.Павлодара на тему «У истоков школьного музея». Вот что они рассказывают о своей работе.

Под руководством педагога Ермакбаевой Алмы Кадырбековны мы проводим занятия в музее нашей школы, названного именем знаменитого поэта-земляка, прославившего своим творчеством Павлодарское Прииртышье – Павла Васильева. Музей основан в 1994 году. Руководитель музея – Байкенова Галина Знайдановна. Профиль – литературный, краеведческий. Направление в работе музея-экологическое.

В музее представлены экспозиции: Певец земли родной... (стенды о Павле Васильеве);

Творчество поэтов и писателей Павлодарского Прииртышья (материалы, информация о поэтах и писателях); Это нашей истории строки... (образцы флоры и фауны области, геологические образцы, история нашего города, школы); История школы в лицах (материалы, информация о ветеранах педагогического труда, о директорах, о педагогическом коллективе, о выпускниках СОШ № 9); Великая Отечественная война; Материальные и духовные ценности казахского народа (разрез юрты); «Живопись художников Павлодарского Прииртышья»; Фотогалерея «Художники Павлодара».

Исследование выявило, что в число промышленных предприятий, деятельность которых негативно влияет на экологическую ситуацию в Павлодаре, вошли следующие заводы: АО «Алюминий Казахстана», АО «Казахстанский электролизный завод» и ЗАО «Павлодарский нефтехимический завод». Поэтому в музее появились стенды: «Жерді құтқаруға кешігіп қалма!» «Не опоздай спасти Землю!»

В архиве школьного музея имеется множество документов, в которых есть полная информация об изменениях, которые происходили в школе.

В музее проходят обзорные и тематические экскурсии, интерактивные беседы, встречи с ветеранами педагогического труда, Великой

Отечественной войны, творческими личностями, проводятся мероприятия, посвященные Великой Отечественной войне, поэтические вечера, конкурсы чтецов, выставки, литературно-музыкальные композиции, викторины и дебаты, школьные праздники.

Школьный музей сотрудничает с другими организациями. Особенно тесная связь с историко-краеведческим музеем имени Г.Потанина, Домом-музеем П.Васильева, Домом-музеем Шафера, музеем им.Бухар – Жырау, Домом Дружбы. Связь с библиотеками, где проводятся совместные мероприятия учащихся и работников библиотек. Очные и заочные экскурсии по историческим улицам Павлодара, Алматы, Нур-Султана, Усть –Каменогорска, Омска, Санкт–Петербурга, Шимкента, Туркестана.

Творческая деятельность учащихся также осуществляется через проекты, рефераты, доклады. Активно участвуют в различных конференциях, конкурсах, викторинах, в Васильевских, Торайгыровских, Абаевских, Сатпаевских и Маргулановских чтениях, где знакомят слушателей с замечательной поэзией казахстанских писателей и поэтов.

Ермакбаева Алма Кадырбековна, педагог дополнительного образования отдела туризма и краеведения
КГКП «ДЮЦЭТ» г.Павлодар

№№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

Смольников Дмитрий Васильевич родился 23 октября 1925 года, в Успенском районе Павлодарской области. Мой прадед был старшим в семье. Летом 1941 года ему было всего 16 лет. Когда началась война, он выучился на тракториста и заменил муж-

чин в селе, работая день и ночь в поле до 1943 года. Война все не заканчивалась, где то далеко от родных мест проливалась кровь, гибли люди, содрогалась от грохота земля.

Моего прадеда призвали в армию. Из города Павлодар его направили в Аягуз Семипалатинской области, где проводилось комплектование частей. Моего прадеда Дмитрия направили на Белорусский фронт во 2-ю армию, которой командовал маршал Константин Константинович Рокоссовский. Боевое крещение, мой, тогда еще юный прадедушка получил при освобождении от фашистов Эстонского города Тарту. Бои были жестокие. Враг никак не хотел мириться со своим поражением. Дедушка часто рассказывал про ожесточенные бои за город Кенигсберг (нынешний Калининград). Мой прадед был сноровистым и толковым паренком. Он был стрелком, радистом и артиллеристом одновременно.

Война – хороший учитель и быстро обучает военному ремеслу юных солдат.

Весть о победе мой прадедушка встретил в Германии. Часть, в которой он служил, стояла под Берлином. Этому известия ждали с таким нетерпением, что когда оно пришло, взрослые и молодые мужчины плакали и кричали от радости, не пряча эмоций и чувств.

До 1949 года Дмитрий Васильевич служил, а дома его ждала семья. Он вернулся героем, с наградами на груди, молодой, красивый и возмужавший. В 1953 году он встретил мою прабабушку Нину. Она была самой красивой в деревне. Она провела с ним весь жизненный путь и подарила ему четверых дочерей. Одна из них моя бабушка Белькова (Смольникова) Надежда Дмитриевна. Долгое время мой прадедушка работал управляющим отделения №1 совхоза Октябрьский Качирского района Павлодарской обла-

сти, а затем заместителем председателя совхоза до 1990 года, до выхода на пенсию. Он всегда был в самой гуще битвы за урожай и за целину. За это был награжден медалью «За освоение целины».

В 2007 году моего прадедушки не стало. Его очень любили и уважали родные, односельчане, друзья. Он трудился не покладая рук и приучал к труду нас. Он не думал, каким он останется в памяти людей, он просто жил и работал. До самой смерти мой прадед гордился тремя медалями: «За взятие Кенигсберга», «За взятие Берлина» и «За победу над Германией». Всю свою жизнь Смольников Дмитрий Васильевич прожил в Павлодарской области, Качирском районе, совхозе Октябрьское. Там родилась моя бабушка и моя мама. Я горжусь своим прадедом и верю, что война никогда не коснется нас.

**Бельков Ратмир,
1«Б» класс,
Мичуринской СОШ.**

Мои одноклассники – мои друзья

Я, Екатерина Волкова, ученица 6 «Б» класса СОШ № 5. У нас самый дружный и любознательный класс, я так считаю. Мой класс добрый и отзывчивый! Все мои одноклассники – это мои друзья. Все в классе у нас дружат, общаются, и я общаюсь со всеми из класса хорошо.

Мы всегда поддерживаем в школе чистоту и порядок. Заходя к нам в класс сразу можно понять, в нем находятся аккуратные, чистоплотные люди. Я люблю свой класс! Отзывчивее людей я никогда не видела. Ребята всегда готовы прийти на помощь! Наш класс - это наша вторая семья, где все к тебе добры!

Наш классный руководитель Айнаш Калеловна очень дисциплинированная, справедливая. Она всегда относится ко всем с добром, с уважением. Она учит нас многому. Мы очень её ценим, слушаем ее замечания и стараемся достойно учиться и поднимать рейтинг класса в своей школе.

Одноклассники всегда оказывают тебе помощь, если она тебе нужна. Мальчики из моего класса с лёгкостью подключили компьютер, для которого бы понадобилась помощь взрослого. Помогаем с заполнением документов, созданием презентаций, проводим классные часы поочередно. Дежурируем в классе, наконец-то закончились дни пандемии, и мы можем себе позволить наши классные выходы в кинотеатры, на спектакли, общие походы на природу, в библиотеки и на интересные культурно-развлекательные мероприятия. Дети из моего класса часто помогают учителям, детям. Я очень ценю и люблю свой класс и хочу продолжать дружить с нашими ребятами по окончании школьной поры.

**Волкова Екатерина,
6 «Б» класс
СОШ № 5 г. Павлодара**

Мой дружный класс

Школа – это целый мир, полный радости. Я перевелся в этот класс 3 года назад и очень был этому рад. Мне безумно повезло с классом. Особенно приятно делиться новостями в начале недели, так как у каждого ученика есть что рассказать о выходных. Наш класс достаточно дружный. Все пытаются помогать друг другу. Если у кого-то проблемы с уроками, ему всегда помогут. В конце прошлого учебного года девочки помогли библиотекарю школы при выдаче учебников для других классов. Мальчики помогли собирать книги в архиве. Когда мы работаем в группах, и кто-то не понимает что - либо, мы всегда поможем, объясним. У нас в классе есть человек, который помогал с проблемами по компьютерам и с проектами. Также наши мальчики помогли переносить стулья из кабинетов. Наш классный руково-

дитель Айнаш Калеловна очень добрая. Она всегда внимательно относится к каждому ученику, помогает, если в этом есть необходимость. Может она и выглядит строгой, но это не так. Она нас любит как вторая мама, потому что всегда всем помогает, ласкает и поддерживает нас в любой ситуации.

**Усенов Ильдар, 6 «Б» класс
СОШ № 5 г. Павлодара**

Мой Казахстан

Свободный и цветущий Казахстан,
Под ярким солнцем расцветай,
И никогда не увядай.
Ты в будущее вся устремлена
И рождена, чтоб жить
Под небом мирным.
Ведь славим мы свою страну,
Свой край, обычаи и нравы,
И восхваляю свой родной язык,
Который всем по – своему велик.
Ты - жизнь моя, судьба моя,
Ты Родина любимая моя.
Ты пой и радуйся, страна,
Такая в мире ты одна.

**Сансызбай Нурай,
7 класс
с казахским языком обучения
Потанинской СОШ
района Аққулы**

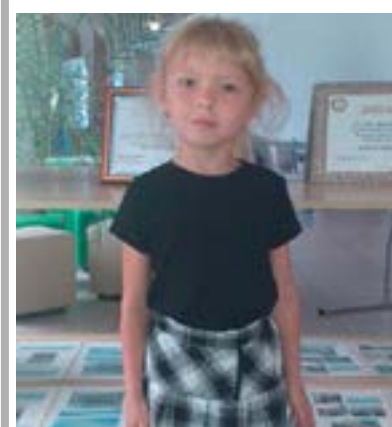

Маленькая капелька

Я – маленькая капелька, была на Иртыше.
Я – маленькая капелька, была на Усолке.
Я – маленькая капелька, была на земле.
Я – маленькая капелька, была везде-везде.
Жила сначала в лужице,
Ну, а потом в ручье.
С друзьями в речку прыгнула
Однажды по весне.
По речке быстро мчалась я
И в море собралась,
Но что-то жарко стало мне –
Я в небо поднялась.
Там встретилась с подружка-ми,
И стали тучкой мы.
Из тучки снова в лужицу
Мы прыгнем с высоты.
Вот так я путешествую.
Круговорот идёт.
В снежинку превращаюсь я,
Встречаю Новый год.

**Волкова Александра,
3 В класс,
СОШДО №17
г.Павлодар**

Что такое детство?

Что такое детство?
Детство - это радость.
Мир красивых сказок.
Вкусненьких конфет/
Детство - это мама.
Детство - это папа.
Детство - это время
Беззаботных дней,
Где и днём и ночью
Изо всех окошек
Слышен очень звонкий
И весёлый смех.

**Жукова Вероника, 5 лет
Береговая СОШ
района Терекөл**

Вода – это Жизнь!

Вода – это Жизнь!
Для мира всего,
Для лесов и полей,
Для птиц и зверей,
Для людей и морей.
Без воды жизни нет,
Без воды Мира нет,
Без воды нам не прожить!
Воду нужно полюбить,
Воду нужно сохранить,
А иначе закончится вода,
И станет пусто на планете
Земля!

**Ибадуллаева Малика,
2 «Г» класс
СОШДО №17
г.Павлодар**

Вода - источник жизни

Вода бесценный дар природы,
В мире все вокруг воды.
Нужна она растениям и людям.
Птицам и зверям, степям и полям,
Горам и лугам.
В мире чуда такого нет,
Чтоб не имела запах, вкус и цвет.
И при этом быть разной:
Твердой, жидкой и газом.
Жидкой в нас она бежит,
На 60 процентов из нее человек состоит.

Всем вода необходима,
Она ничем не заменима!
Берегите реки, озера и родник.
Пресной воды запас не велик!
Берегите воду на планете,
Без воды – нет жизни на свете!

**Бердышева Милана,
1 «Л» класс СОШ № 39**

Я помню. Я горжусь!

Мой прадедуська - Гинтер Еный Эмрихович. Он не был солдатом и не воевал в рядах советской армии. Но прошел всю войну от начала до конца. Когда он был совсем юным подростком, его и всю его семью подвергли репрессии и сослали из Москвы на Урал. Там он и такие же подростки трудились на Уральском танковом заводе, собирали снаряды, изготавливали запчасти к военной технике. Они работали от рассвета до заката, без отдыха и практически без еды (Как рассказывал прадедуська «за корочку хлеба»). Чтоб не падать в обморок от голода и усталости они привязывали себя ремнями к станкам и работали...работали... до самого дня победы. И даже после войны он работал на многих заводах и был лучшим в своей профессии, ведь освоил он ее с самого детства... на войне. На пенсию ушел с Павлодарского тракторного завода с почетной наградой «Лучший токарь десятилетия».

Я считаю, что мой прадед - настоящий герой. Он носит гордое звание «Трудармеец». Имеет большое количество орденов и медалей за доблестный труд, мужество и стойкость, проявленные на войне. Я горжусь своим прадедом и очень хочу быть похожим на него!

**Чернов Прохор, 1 «Б» класс,
Мичуринская СОШ**

Пришла весна

Пришла весна,
Раскрасив акварелью
Все степи и леса,
Покрыла ярким светом неба,
и обелила облака,
Что отражаются в зеркале Иртыша.
Где в толще льда,
а может и на самом дне,
Лежала толика тепла.
И согревала жизнь
Что там была...

**Подгайная Дарья, 11 класс
Береговая СОШ района
Тереңкөл**

Трагедия января

То, что случилось в январе,
Не может уложиться в голове...

Словами боль не передать,
И боль из сердца не унять.
А тем, кто потерял родных и близких,
Всю жизнь им будет этот ужас сниться.
И эта боль не только их,
Их сыновьям я посвящаю стихи.

Ведь каждый кто погиб тогда
Стал он героем для меня...

Погибли юные совсем,
Погибли молодые,
Погибли зрелые мужчины...
У всех у них остался тот,
Кто их растил, любил, берёг...
Не может разум мой понять,
Как получилось в жизни так,
В стране, где много лет назад,

Наши деды, дедов отцы
Отдали жизни все они,
Чтобы все мы могли потом,
Жить в мире, радоваться
каждым днём.

То что случилось в январе,
Не может уложиться в голове...

Давайте будем жить в добре
и мире,
И будут у людей и сны красивыми!

Кәрібай Азелла, 1 «В» класс

Весеннее утро

Сегодня я открыл окно:
Растаял снег, пришло тепло.
Ушел мороз, запели птицы.
Теперь нам будет только сниться
Холодный зимний ветерочек,
Лишь только лужи между строчек
Напомнят, что была зима.
И люди станут вдруг добрее,
Когда на улице теплеет.
Луч солнца нам сердца согреет!
Забудем вместе холода!
Я радости своей не скрою.
Поздравлю Всех людей с Весною!
Пускай же в мире, всё плохое,
Растает как кусочки льда.
**Андрей Ловяга, 3 «Б» класс,
пресс-центр СОШ №14
г. Павлодара**

Вера в Свободу

(о борьбе казахского народа за
Независимость)

Восстания в империи против
гнёта царей
Не были забыты, не затерялись
среди мечей.
Подавлены тогда, но помним мы
сейчас,
Когда цель достигнута и настал
свободы час.

Там, где веками стремились к
свободе и воле,
Сейчас слышны радость и смех
на этой земле.
Но что было после восстаний
кровавых?
Что было до Свободы радости
наших?

Они не сдались от напряжения и
гнёта злосчастного!
Был у них шанс вернуть небо
ясное
И собрать воедино, что было
разбито,
Оживить то, что было убито!

Хоть тогда, когда было всё худо,
Надеялись, верили в особое
чудо,
И даже в самые непроглядные
часы

В народе проросло семя
мечты,
Что самая холодная и долгая
зима
Заменился летом на долгие
века!

**Васина Ангелина, 8-В класс
Пресс-центр
Школы-лицея №8
для одаренных детей
г.Павлодара**

Война придумана не нами...

Война придумана не нами,
Война придумана врагами...
Там много крови и смертей,
И много раненых людей.
Там много боли и потеря,
И много осиротевших людей.
Есть те, кто выжил, кто герой,
За родину не постоял ценой,
Кто храбрость, смелость по-
казал,
Кто бил врага и доказал,
Что мир важнее, чем война,
Чтоб счастливо жила страна!

**Кәрібай Азелла, 1 «В» класс,
СОШ 11 г.Павлодар**

Времена года

Времена года, как четверо
стражей
Следят за порядком на Зем-
ле нашей.
А может они короли, что не
могут решить чье
Правление будет лучше для
Земли.
Ведь не случайно месяца
каждые три,
Сменяют друг друга они.

Сначала на смену заступает
Зима.
Своей красотой нас сражает
она.
Белым одеялом всё вокруг
окутала,
Чтобы защитить всё живое от
холода.

После приходит оттепели
пора:
Птицы щебечут, тают снега.
Вся природа оживает ото
сна -
Это наступает цветущая
весна.

Время отдыха пришло,
Дача, море, солнца пекло.
Пляж, веселье и жара -
Всё дарует лето - счастливая
пора.

После лета наступает карна-
вал:
Из листьев всюду много по-
крывал
Это осени признак верный.
Приходит время эстафеты
учебной.

Каждое время по-своему
чудесно
Выбирайте сами, что душе
прелестно.
Главное - поддерживать меж
ними баланс,
Тогда каждый из них не будет
лишён прикрас.

**Мосунова Полина, 9 «Б»
класс,
пресс-центр СОШ №14 г.
Павлодара**

Мой любимый памятник

В Павлодаре много памятников, но один из них особенно важен - это памятник воинам-павлодарцам, погибшим в годы Великой Отечественной войны. Его открыли в 1975 году к 30-летней годовщине победы. Место выбрано тоже не случайно, именно отсюда, с этой

площади, уходили павлодарцы на фронт, и здесь же встречали солдат после войны. Со временем на аллеях парка Победы установили бюсты Героев СССР и мемориальные плиты с именами погибших в годы войны. Проходя мимо, люди замедляют шаг, всматриваясь в фамилии, словно здороваясь с

героями. И вот уже много лет тысячи людей приходят к памятнику Победы, чтобы возложить цветы и отдать дань уважения подвигу земляков.

**Штырбулов Елисей,
3 «В» класс
СОПШДО 17 г.Павлодар**

№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

Плавать – это весело!

Я люблю заниматься плаванием – этот вид спорта мне очень нравится. Но это сейчас, а раньше, скажу честно, я боялся плавать. Мне казалось, что это опас-

но и можно утонуть.

Чтобы преодолеть этот страх, родители записали меня на секцию, когда мне было семь лет. Тогда не все получилось успешно, а еще были проблемы со здоровьем. Но мы с мамой решили преодолеть все препятствия и сделали вторую попытку, когда мне исполнилось девять.

На этот раз я попал к отличному тренеру – Анне Владимировне Фудиной в клуб «СКК». Считаю, что именно ее поддержка помогла мне научиться плавать.

Первые тренировки в бассейне были с досточкой и специальным жилетом. Да, я не доставал до дна, но благодаря Анне Владимировне я понял, какие нужно делать движения, как держать голову и правильно дышать.

Уже через месяц, когда я пришел с очередной тренировки домой, я радостно закричал: «Мама,

папа, я научился плавать!» Это был маленький праздник для нашей семьи.

Сейчас я тренируюсь три раза в неделю и стараюсь не пропускать занятия. Лучше всего у меня получается плавать кролем в координации – это такой стиль плавания. Еще нас научили другим стилям – брассу, баттерфляю, но они сложнее. Иногда мы плаваем как лягушки или как дельфины. А еще на спине, но я не люблю так плавать, потому что мне в нос попадает много воды.

Так совпало, что вместе со мной на тренировки к Анне Владимировне ходят мои одноклассники – Ульяна и Таисия. Больше всего мы любим свободные дни, когда в бассейне мы не просто выполняем упражнения, а играем. Например, в догонялки в воде, плаваем на плотках, ныряем, чтобы собрать со дна бассейна

игрушки – звездочки и листики. И вообще я люблю плавать свободно – без заданий, а только для удовольствия.

Недавно прошли мои первые соревнования в павлодарском бассейне «Шымыр», и я занял первое место в своей возрастной группе. В этом турнире было больше 100 участников, и многие из них плавают лучше меня, ведь они занимаются очень давно. Но это меня не расстраивает, а наоборот – я хочу на них равняться. А еще на соревнованиях опытный тренер провел показательный заплыв разными стилями – он плыл быстро и красиво. Я буду много тренироваться, чтобы быть таким, как он!

Владимир Бескорсый,
3 «А» класс СОШ №5
г.Павлодар

Мама, папа, я – спортивная семья

В преддверии Международного Дня семьи, который состоится 15 мая, среди учеников первых классов Мичуринской СОШ состоялись спортивные соревнования «Мама, папа, я – спортивная семья». Соревнования начались с зажигательного флэш-моба, который провела классный руководитель 1 «Б» класса Алибаева А.А. Дети подготовили выступление и рассказали стихи на тему «Моя семья». Активное участие в играх приняли родители первоклашек, которые не только приняли участие в командных соревнованиях, но и активно болели за своих детей. Помощь в организации

соревнований оказал преподаватель физкультуры Канатбек А.О. и классный руководитель 1 «А» класса Нурпеисова С.Е. В

спортивной программе приняли участие 4 команды учеников и их родителей. Спортсмены соревновались в ловкости, сноровке, умении работать в команде. 1 место заняла семья Сарсеновых, отлично показали себя и остальные участники соревнований – это семья Русаковых и семья Искаковых. Победила, как всегда, дружба и дружная семья.

Целью проведенного мероприятия была не только пропаганда здорового образа жизни, но и привитие понятий «Семья» и «Семейные ценности», умение работать в команде и слышать близкого человека. Завершились соревнова-

ния вручением почетных грамот и поздравлениями от родительского комитета. Ребята и их родители отлично провели время, получили заряд бодрости и хорошего настроения. «Наша семья дружна и едина, а значит она непобедима!» – такими замечательными словами ребята закончили соревнования и пообещали и дальше поддерживать спортивный дух и беречь семейные ценности.

Алибаева А.А., учитель начальных классов,
Канатбек А.О., учитель физкультуры
Мичуринской СОШ

Таланты рядом

Наше время – время великих достижений науки, техники, время замечательных открытий. Но из всех чудес, созданных человеком, наиболее сложным и великим поэт Навои считал книгу. Он писал: «Книга – золотая сокровищница, не требующая платы за свою мудрость», а великий Абай: «Красота знаний – в книге, не уставай читать книги, чтобы постичь их». Такие прекрасные слова являются доказательством того, что чтение книг – это основной фактор развития человека.

В настоящее время, чтобы пробудить интерес детей и молодежи к чтению, разрабатываются крупные государственные программы. Одной из которых является «Читающая школа – читающая нация».

В нашей школе-лицее в рамках этой Программы проводятся ме-

роприятия, посвященные популяризации книги и чтения.

В один из весенних дней в библиотеке школы-лицея г.Аксу прошел литературный час «Таланты рядом», на котором учащиеся познакомились с произведением, написанным Уахитовой Дариной, ученицей 2 «А» класса «Как мальчик Матвей плохо азбуку учил». Это своеобразная проба пера юной школьницы.

Встреча началась с викторины по детским книгам на фоне слайд-шоу. Библиотекарь Струкова Наталья Дмитриевна взяла интервью у Дарины, которая рассказала о своей любимой книге, почему она полюбила свое творчество. Ребята задавали интересующие их вопросы, прослушали аудиокнигу Дарины, ответили на вопросы анкеты: понравилось ли

произведение и почему?

Рассказы Уахитовой Дарины были подписаны и подарены одноклассникам, классному руководителю, школьной библиотеке. Ребята пожелали дальнейших

творческих успехов юной писательнице.

Необходимо поддерживать молодые таланты в лице Дарины, которые не только читают, но и «творят». Отрадно отметить, что в этом ей помогают: её мама Тимофеева Елена Борисовна, классный руководитель Байбугенова Жанна Болатовна, учитель информатики Жунусова Гульмира Каиртасовна.

Книга прочно вошла в нашу жизнь.

- А зачем нам нужны книги? Разве без них нельзя жить?

Можно. Но без книг умирает способность мыслить, понимать, помнить.

Книга – это наша память!

Струкова Наталья,
заведующая библиотекой
КГУ «Школа-лицей
города Аксу»

Чемпионат на реке Или

Чемпионат Республики Казахстан по спортивному туризму прошел на майских праздниках в горах Алматинской области. Высокие скалы, живописная природа, огромное количество непу-

ганой живности – все это про уроки Тамгалы-Тас, соревнования на реке Или.

Спортсмены пробовали себя в четырех дистанциях: Спасработы, Связки, Личная и Илийская. Наши павлодарские спортсмены показали достойный уровень и отличные результаты. На дистанции «Личная» Тогайбаева Мадина и Кадеев Рамиль показали третий результат в своих возрастных группах. Лучший результат на дистанции «Связки» показали Тогайбаева Мадина и Горбикова Варвара, девочки прошли всю дистанцию без единого штрафного балла и заняли первое место среди смешанных связок. Луч-

ший результат и кубок дистанции «Илийская» получили юниоры команды «Павлодар» Киселев Артем, Идрисов Елнур, Деркач Кирилл и Муравкина Дарья. Также эта команда заняла третье общекомандное место по итогам

всего Чемпионата, ребята подтвердили норматив кандидатов в мастера спорта (КМС). Кадеев Рамиль подтвердил норматив мастера спорта (МС), став первым за много лет мастером спорта по спортивному туризму!!! До этого мастера спорта в нашей области присваивали в начале нулевых, и вот спустя столько лет наша область вновь рождает мастеров.

Поздравляем спортсменов и руководителей: Агалаков Сергей Николаевич, Ридзаускас Владислав Юрьевич и Ридзаускене Ирина Валерьевна.

Ирина Ридзаускене, ПДО
КГКП «ДЮЦЭТ»

дает рекомендации родителям
по организации полезного и безопасного лета

Вот и настало лето!!! Долгожданная пора. Лето - это время, когда наши дети отдыхают в прямом смысле этого слова. Школа окончена, много свободного времени. Родители - кто - то в отпуске, а кто - то нет. Как раз время поговорить о том, как занять ребенка в летнее время. Порой, к большому сожалению,

2. Нахождение несовершеннолетних без сопровождения законных представителей вне жилища с 23 до 6 часов утра - влечет предупреждение на законных представителей.

3. Действия, предусмотренные частями первой и второй настоящей статьи, совершенные

любви к реальной жизни? жить здесь и сейчас, в настоящем детстве. Научатся ли они общаться, научатся ли слышать себя и других? чувствовать, жить в гармонии с собой? И кто будет заниматься их воспитанием? Мы? Или ...

Так чем же занять ребенка летом?

Предлагаю несколько самых интересных решений:

1) Прогулки на свежем воздухе, игры. Езда на велосипедах.

2) Новое хобби - всегда интересно, а лето - самое удачное для этого время.

3) Тематические вечеринки. Если ваша семья любит проводить время на даче, по выходным можно устраивать тематические вечеринки. Вашему ребенку наверняка будет не только весело принимать в них участие, но и интересно помогать в подготовке.

4) Подвижные игры. К сожалению, современные дети далеко не всегда знают, что такое подвижные игры. Между тем, их польза очевидна - они подходят детям практически всех возрастов, положительно влияют на физическое развитие и социализацию ребенка.

5) Спортивное лето - прекрасное время для занятий спортом.

6) Запуск воздушных змеев. Это занятие будет интересно не только детям, но и взрослым.

7) Практикуйте чаще семейный отдых - не забудьте про достаточно традиционные, но от этого не менее приятные и интересные для вашего ребенка развлечения.

8) Совместные просмотры добрых, поучающих фильмов, мультфильмов.

9) Сам себе режиссер «Как я провел лето» - формирование коллажа фотографий, видеороликов, запечатление интересных моментов.

10) Походы в музей, театры.

нию, несовершеннолетние дети во время летних каникул попадают в неприятные истории. Родители, в связи со своей занятостью, забывают об основных нормах, которые прописаны на уровне законодательства в аспекте правомерных и противоправных действий в отношении ответственности своего несовершеннолетнего ребенка. Если открыть нормативно - правовые акты Республики Казахстан, то мы увидим, как в 442 статье КОАП РК «**Нахождение в ночное время несовершеннолетних в развлекательных заведениях или вне жилища без сопровождения законных представителей**» четко прописана их ответственность:

1. Нахождение несовершеннолетних в развлекательных заведениях в ночное время без сопровождения законных представителей с 22 до 6 часов утра - влечет штраф на законных представителей в размере трех месячных расчетных показателей.

повторно в течение года после наложения административного взыскания, -

влекут штраф на законных представителей в размере семи месячных расчетных показателей.

Лето - это то время, когда ребенок может больше находиться на улице, есть возможность получать энергию солнца, витаминов «D», общаться с друзьями, и отложить гаджеты в сторону. Дети с раннего возраста просят у Деда Мороза планшет, а родители радостно эту просьбу выполняют. Даже в начальной школе многие дети уже не просто с телефонами, а со смартфонами. И попробуй не купи, ведь у всех есть! В жизни современных детей гаджеты появляются очень рано. Мультимики им включают уже с года, в этом же возрасте дают побаловаться планшетом. Могу с уверенностью сказать, освоить гаджеты они успеют всегда, но успеют ли они получить заряд

Хотелось бы поделиться несколькими советами от известного педагога и психолога, создателя гуманной педагогики Шалвы Амонашвили, который учит разговаривать родителей с детьми на языке любви.

1. Не пытайтесь победить ребенка или показать ему свое превосходство.

Вместо этого поощряйте его в стремлении решать сложные задания и помогите одержать трудную победу, в первую очередь, над самим собой.

2. Никогда не унижайте ребенка, чтобы самоутвердиться.

Возвысьте его в собственных глазах и в глазах ровесников. Искренне восхищайтесь, когда он поступает достойно, проявляет щедрость, доброту и сообразительность.

3. Не вспоминайте ребенку прошлые ошибки и не попрекайте за них.

Каждый из нас должен сделать свои ошибки, извлечь из них опыт и двигаться дальше.

4. Не игнорируйте ребенка.

Интересуйтесь его жизнью - удачами и огорчениями, интересами и эмоциями. Радуйтесь вместе с ним в моменты побед и сочувствуйте в минуты печали.

5. Не пытайтесь переделать ребенка.

Будьте для него верным защитником, и он раскроет свои таланты и потенциал.

6. Не злитесь на ребенка.

Будьте терпимы и великодушны с ним. Если ребенок некрасиво себя ведет, в непринужденной форме объясните, что вы не ожидали этого и что имеете более высокое представление о нем.

7. Не показывайте ребенку свое недоверие и не сомневайтесь в его способностях.

Оптимистически относитесь к его возможностям, особенно в периоды неудач и разочарований.

8. Не относитесь к словам и взглядам ребенка несерьезно.

Поощряйте его задавать вопросы, спорить, выражать свое мнение и внимательно относитесь к его утверждениям и мыслям.

9. Не думайте о ребенке плохо.

Верьте, что в нем победит духовность и стремление развиваться. Смотрите на него сегодняшнего с верой в его светлое счастливое будущее.

10. Не сомневайтесь в себе.

Верьте в себя как в хорошего родителя или педагога, также как в силу гуманного подхода к детям.

Приятного отдыха!
Теплого лета!

№№9-10
(366-367)

от 31 мая
2022 года

ДАВАЙ ПОВОРОМ

№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

20 июля 95 лет (1927-2004) со дня рождения поэта, драматурга, переводчика, Почетного гражданина г. Павлодара А. Шамкенова.

Известный поэт, лауреат Международной премии имени Джавахарлала Неру Аманжол Шамкенов родился 20 июля 1927 года в колхозе им. Октября Иртышского района. В школу пошел с 5 лет, учился с охотой. Учителя отмечали его исключительные способности. Первые стихи А. Шамкенов написал, еще учась в школе. Стихотворение А. Шамкенова «Ұстазым менің, ұстазым», написанное им еще в молодости и сразу же положенное на музыку, состоит всего из нескольких строк. Но оно стало популярным в народе. В народе бытует мнение, что эту песню автор посвятил своему первому учителю кавалеру ордена Трудового Красного Знамени Ныгману Алшинову. Ныгман Алшинов, в начале 30-х годов, несколько лет работал, учителем Октябрьской начальной школы. Аманжол в своем родном ауле жил недолго. Он даже не успел

там закончить и начальную школу, так как родители переехали в Лебяжинский район. Его отец работал на ответственных должностях. Аманжол Шамкенов, учась в Павлодарском педучилище в 40-вых годах, начал печатать свои первые стихи. И, конечно, на всю жизнь остался отпечаток от встреч с Исой Байзаковым. Под его влиянием он начал писать и уже в 1943 году опубликовал первые стихи. А в 1945-м Исы Байзакова не стало. В память о нем по мотивам его поэмы «Құралай сұлу» он написал пьесу. Знаменательным в творчестве молодого поэта можно считать 1947 год. В Казахстане впервые было совещание молодых писателей, после которого четверых его участников приняли в Союз писателей. В их числе Тахави Ахтанов, Зейнулла Кабдолов и Аманжол Шамкенов. А. Шамкенов активно печатался в республиканских газетах, журналах. Большое место в творчестве А. Шамкенова занимает поэзия. Первый сборник стихов «Думы студента» вышел в 1951 году. Этот сборник был оценен как одна из лучших книг, отражавших жизнь студенческой молодежи. Второй сборник его стихов «Зимний джайлау» был издан в 1954 году. И третий - «Лирические стихи» - в 1957 году, где собраны стихи о природе, о молодежи. Затем последовали книги «Дыхание степи», «Целинная тетрадь», «Избранное», «Часы», «Рассвет на джайлау» и другие. Герои его произведений, простые люди, их думы и чаяния, человеческие чувства сливаются с природными явлениями. В своих стихах поэт пишет с любовью к людям, к их труду с нежностью к родной при-

роде. Много стихотворений посвящено родному краю, друзьям детства, такие, как «Моя школа», «Мой друзья», «Дума об отце», «Я скучал по тебе Иртыш» и др. Поэтический сборник «За горами-горы» - итог его многолетних поездок по странам зарубежного Востока и Западной Европы. Состоит он из пяти глав, названия которых говорят сами за себя «Индийские мотивы», «Небо», «Афганистана», «Иранские напевы», «Турецкая тетрадь», «На земле Гейне», посвященная поездке автора по ГДР. Самый значительный по объему, по содержанию и по художественному уровню цикл стихов «Индийские мотивы». В ней собраны семнадцать стихотворений. Шамкенов сумел проложить свою поэтическую тропинку к сердцу Индии искренними и душевными стихами, стремясь проникнуть в душу индийского народа. Около ста стихотворений поэта были переложены на музыку. Выступает писатель и как драматург. Им было написано более тридцати пьес. Получили известность среди них такие пьесы, как «Найду тебя», «Ты не одинок», «Уполномоченные», «Құралай сұлу», «Майор Майданов». Был издан сборник одноактных пьес: «Тайна одной любви», которая получила первую премию на конкурсе республиканского фестиваля молодежи и студентов. Для республиканского театра для детей и юношества написал пьесу «Заблудившийся гусь». Известен Аманжол Шамкенов и как переводчик. На казахский язык им были переведены произведения Пушкина, Лермонтова, Есенина, Назыма Хикмета, Кайсына Кулиева. Его же стихи переводились известными русскими поэтами Николаем Лукониным, Владимиром Цыбиным, Татьяной Кузовлевой, Валерием Антоновым, Леонидом Скалковским. В последние годы жизни жил и работал в г. Павлодаре. Замечательный писатель, поэт, драматург, Аманжол Шамкенов внес большой вклад в развитие казахской литературы. Его перу принадлежат сорок восемь книг стихов и поэм, рассказов, около тридцати пьес.

1 октября 110 лет (1912-2003) со дня рождения ученого-энергетика, доктора технических наук, академика Ш. Ш. Чокина.

Выдающийся ученый-энергетик, доктор технических наук, академик АН КазССР (1954), бессменный директор (с 1944), почетный директор (с 1922) КазНИИ энергетики, которому присвоено его имя. Пост Президента АН КазССР занимал в 1964-1967 гг. Шафик Шокинович Чокин - уроженец Баянаульского района. В 1937 году окончил гидротехнический факультет Омского сельхозинститута. Свой трудовой путь начал техником в «Казсельэлектро». Общепризнан большой вклад ученого в развитие экономики и науки страны. Чокиным проведены исследования по вопросам общей энергетики, формирования энергетических систем республики, гидроэнергетики. При его непосредственном участии и с использованием его разработок построено более 20 тепло- и гидроэлектростанций. Он причастен к строительству Павлодар-

Экибастузского энергетического комплекса, Ермаковской ГРЭС, канала Иртыш-Караганда, Капчагайская ГЭС и др. Выдающимся научным трудом Ш. Ш. Чокина стала пятитомная монография «Энергетика и электрификация Казахстана». Этот труд раскрывает состояние энергетики республики, энергетических ресурсов и основных задач энергетической науки в республике. Он является автором свыше 450 работ, в том числе 20 монографий. Значительный интерес общественности республики вызвали вышедшие в 1992 г. художественно-публицистические мемуары академика Ш. Ш. Чокина «Четыре времени жизни». Удостоен многих трудовых наград, является заслуженным деятелем науки КазССР. В 1996 году ему присвоено звание «Халық қаһарманы». Почетный гражданин города Алматы (2002). В аллее бюстов просветителей и академиков ПГУ им. С. Торайгырова установлен бюст (2003).

Именем ученого названа улица в г. Павлодар. В посёлке Баянаул на аллее славы установлен бюст академика Ш. Чокина.

26 декабря 115 лет (1907-2003) со дня рождения писателя Д. Абилова

Поэт, драматург, прозаик, публицист, переводчик, Народный писатель Казахстана. Дихан Абилов родился в семье бедняка-скотовода 26 декабря 1907 года в Баянаульском районе в местечке Моялды булақ. С юных лет впитывал он душой и сердцем красоту родного края, и она живительной силой вошла в него замечательные стихи и песни, органично влилась в его многогранное и разностороннее творчество.

Семья поэта переехала в город Семипалатинск. Начав свое обучение в школе аула, будущий поэт продолжил его в средней общеобразовательной школе Семипалатинска, которую успешно закончил в 1924 году. Окончив Семипалатинский сельскохозяйственный техникум, он работал в советских учреждениях, учительствовал в начальной школе.

В 1926 году в семипалатинской областной газете «Қазақ тілі» появились первые стихи Д. Абилова «Красной Армии». В 1932-1934 годах он заведовал отделом партийной жизни в редакции карагандинской областной газеты «Ленин туы». В 1937 году Д. Абилов окончил Казахский коммунистический институт журналистики. После окончания учебы в 1939-1940 годах Д. Абилов работает ответственным секретарем, а позже председателем правления Союза писателей Казахстана, главным редактором Казгослитиздата, директором Казахского отделения Литфонда

СССР. В 1937 году вышел первый сборник стихов поэта «Куат». А в 1938 году - первое крупное произведение поэма «Шалкыма» о сыне бедняка, ставшем борцом за новую жизнь.

С 1939 по 1942 год Дихан Абилов учился в аспирантуре Казахского педагогического института имени Абая в Алма-Ате. С 1942 года он на фронте - военный корреспондент в газете «Натиск врага», органе Политуправления Первого Прибалтийского фронта. Созданные в годы Великой

Отечественной войны стихи «Ты, Родина, дороже всего», «Под Москвой», «Наш храбрый полковник» и другие, поэма «Майданбек» (1943) воспевают героизм простых людей, стойкость и мужество солдат.

Д. Абилов был участником войны и с японскими милитаристами. За ратные подвиги он награжден орденами Отечественной войны 1-й степени и Красной Звезды, медалями.

После демобилизации Д. Абилов - один из руководителей творческого союза. Писатель глубоко исследует тему военного подвига народа, о чем свидетельствуют его повесть в стихах «Солдат степей», поэмы «Жасыбай батыр» и «Майданбек»; жизни бойца-публициста Баубека Булкишева, погибшего на фронте, посвящена поэма «Судьба любви». Д. Абилов известен и как автор произведений исторической прозы. В 1981 году вышел в свет его роман-трилогия о судьбе казахского поэта-демократа С. Торайгырова «Султанмахмұт» («Мечта поэта», 1965; «Путь мечты», 1969; «В отрогах Баянаула», 1975). Казахские композиторы Л. Хамиди и Б. Байкадамов написали песни на стихи Дихана Абилова «Песня радости», «Родина» и другие. А его драматические произведения пьесы «Друзья-однополчане», «Майра», «Горячее сердце» ставились на сценах театров республики.

Диханом Абиловым написано немало поэтических и прозаических произведений, которые стали достоянием и других народов, были переведены и изданы на русском, украинском, армянском и многих других языках.

Дихан Абилов много и плодотворно работал над переводами произведений русских писателей. Переведенные поэтом поэмы Николая Алексеевича Некрасова «Мороз - Красный нос», «Кому на Руси жить хорошо» пришли к казахскому читателю в своей первоизданной чистоте и силе, сохранив все характерные особенности стиля великого поэта.

Родина высоко оценила плодотворную деятельность Д. Абилова. Он награжден орденами Трудового Красного Знамени и Дружбы народов, двумя орденами «Знак Почета», Грамотой Верховного Совета Казахской ССР, медалью «За трудовую доблесть».

В 1987 г. Д. Абилов был удостоен звания «Народный писатель Казахской ССР», 12 декабря 2002 года награжден орденом «Парасат».

Источник: «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области на 2022 год» КГУ «Централизованная библиотечная система» г. Павлодара

№№9-10

(366-367)

от 31 мая
2022 года

Адрес редакции:
Республика
Казахстан, 140000,
г.Павлодар,
ул. М.Жусупа, 27,
каб. № 232
Телефон
редакции:
8 (7182) 32-82-63,
tvoi_mir@mail.ru

Учредитель:
Общественная
организация
ОДНО

Гл. Редактор
А. Аипова

Редакторы:
А. Аипова
Т. Суворова

Дизайнер:
А. Сюендыкова

Периодичность
выхода:
1 раз в месяц

Выпускающий
детский
редактор:
Даяна Куламбаева

Территория распространения - Павлодарская область. Собственник и учредитель:
ОО «Областная детско-юношеская организация Павлодарской области». Газета
зарегистрирована в Министерстве культуры и информации Республики Казахстан.
Регистрационное свидетельство о постановке на учет средств массовой инфор-
мации №7917-Гот12.12.2006 г.

«Джуманджидегі демалыс» жазғы күндізгі лагерь Летний лагерь дневного пребывания «Каникулы в Джуманджи»

М.М. Катаев атындағы Облыстық Оқушылар сарайы
«Джуманджидегі демалыс»
жазғы күндізгі лагерь

Мерзімі: 20.06.22 ж. – 01.07.22 ж.

Біздің лагерьге 6 жастан 15 жасқа дейінгі балалар келе алады. Лагерьге танертеңгілік жаттығулар, таңғы ас-түскі ас-бесін ас, кызығушылық сабақтары, кинотеатрға шығу, бассейн, планетарий, тақырыптық жалпы шаралар кіреді.

Аралдарда оқыту:

1. “Білім land” пайдалы білім аралы (Тілдік курстар, IT, робототехника)
2. “Шығармашылық times” креативті және шығармашылық аралы(вокал, хореография, аквагрим, СКӨ)

Орын саны шектеулі!
+7 707 494 63 09

Областной Дворец школьниковим М.М.Катаева
Летний лагерь дневного пребывания
«Каникулы в Джуманджи»

Сроки: 20.06.22 г. – 01.07.22 г.

Наш лагерь могут посещать дети в возрасте от 6 до 15 лет. Лагерь включает в себя утреннюю зарядку, завтрак-обед-полдник, занятия по интересам, выходы в кинотеатр, бассейн, планетарий, тематические общелагерные мероприятия.

Обучение на островах:

- 1.Остров полезных знаний «Білім land» (языковые1 курсы, IT, робототехника)
- 2.Остров креатива и творчества «Шығармашылық times» (вокал, хореография, аквагрим, ДПИ)

Количество мест ограничено!
+7 707 494 63 09